

Η ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑ ΤΣΙΦ

ΥΠΟ

Γ. Σ. ΣΗΜΙΤΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Α. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ

ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ—ΣΤΟΑ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ

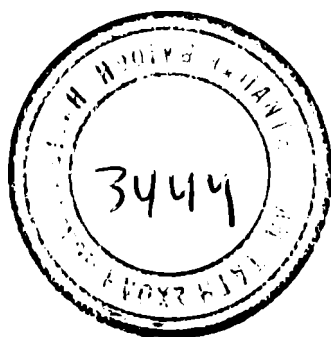
1927

Ε. Φ.
Ε. Η. Μ.

Η ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑ ΤΣΙΦ

ΥΠΟ

Γ. Σ. ΣΗΜΙΤΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Α. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ

ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ—ΣΤΟΑ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ

1927

ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΜΟΥ
ΜΑΡΙΑΝ Σ. ΣΗΜΙΤΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- B. Abram, Des achats et ventes (édition 1909 du Traité de Bédarride).
- Julien Bonnecase Traité de droit commercial maritime (1923).
- Heinr. Dernburg Σύστημα Ρωμαϊκοῦ Δικαίου (μετάφρ. Γ. Δυοβουνιώτου (1899).
- L. Cremieu L'individualisation dans la vente caf (Annales de droit commercial 31 année (1922) σελ. 168 κ. έ.)
- Pierre Codret Le contrat de vente coût, assurance, fret (vente caf) (1925).
- Caubert Les ventes maritimes (1912).
- A. Holländer Die Einwirkung des Krieges auf überseeische vor dem Kriege geschlossene Abladegeschäfte (1918).
- L. Lacour et J. Bouteron, Précis de droit commercial (1921).
- Ch. Lyon Caen et L. Renault, Traité de droit commercial (Ε' έκδοσ. 1921).
- Marais G. Du crédit documentaire (1922).
- P. Marais Des ouvertures en banque de crédits confirmés et non confirmés (1925).
- Max. Pappenheim, Handbuch des Seerechts (1918).
- J. Renard, La vente caf en droit français (1925).
- G. Ripert Droit maritime (1914).
- A. Rolte Überseeische cif=Abladegeschäfte (Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht und Konkursrecht том. 98 σελ. 1 κ. έ.).
- Staub's Kommentar zum Handelsgesetzbuch 11 έκδοσ. (1921).
- G. Smeesters Droit maritime et fluvial (1914). Τόμ. 1 καὶ 2.
- Souillard La vente sur embarquement (1914).
- E. Thaller Traité élémentaire de droit commercial. 6η έκδ. (1922).
- H. Thöl Das Handelsrecht (1878).
- A. Wahi Précis théorique et pratique de droit commercial (1922).
- B. Windscheid Lehrbuch des Pandektenrechts, 8η έκδοσ. (1900).
- P. Wan Wetter Pandectes (1910).
- H. Wüstendörfer, Studien zur modernen Entwicklung des Seefrachtvertrags (1910).
- H. 'Αναστασιάδου 'Εγχειρίδιον τοῦ 'Εμπορικοῦ Δικαίου (1924).

Σ. Κροκιδᾶ Ἐμπορικὸν Δίκαιον.

Π. Καλλιγᾶ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον, ἔκδοσ. γ'.

Η Διακοπούλου. Ἡ ἀγόρασις (Νέοι Πανδεκται σελ. 115 καὶ ἑ.).

Π. Παπαρρηγοπούλου, Ἐνοχικὸν Δίκαιον (1868).

Ἑτησία Ἐκθεσις, Γνωμοδοτήσεις, ἀποφάσεις, πεπραγμένα τῆς γνωμοδοτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Χρηματιστηρίου Α' καὶ Β' ἑξα-
μηνίας 1925.

NOMOLOGIA

Dalloz Répertoire Pratique (Vente).

Revue de droit Français commercial maritime et fiscal. P. Barlatier et P. Scapel.

Revue internationale de droit maritime. F. C. Autran.

Revue de droit maritime comparé. L. Dor.

«Θέμις» Θ. καὶ Π. Ἀγγελοπούλου.

«Δικαιοσύνη» (Ἀνωνύμου ἐταιρείας Νομικῶν ἐκδόσεων).

ΑΡΧΗ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ

Ἡ τὰ μᾶλλον ἐν τῷ ἐμπορίῳ συναπτομένη σήμερον ἀγοραπωλησία δι' ἐμπορεύματα μὴ εὕρισκόμενα ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾧ εὕρσκεται ὁ ἀγοραστής, εἶναι ἢ ἀγοραπωλησία τσίφ.

Τὸ ἐμπόριον ἀναζητοῦν ἀείποτε εὐχερέστερον τρόπον καταρτίσεως τῶν ἀγοραπωλησιῶν ἅμα δὲ καὶ πλέον ἐξασφαλιστικὸν τῶν συμφερόντων αὐτοῦ, δὲν ἡδύνατο νὰ παραμείνῃ εἰς τὰ στενὰ ὅρια τῆς ἀπλῆς ἀγοραπωλησίας προκειμένου περὶ ἐμπορευμάτων εὕρισκομένων ἐν ἄλλῳ τόπῳ καὶ ὥς ἐκ τούτου ἐδημιούργησε τὴν ἀγοραπωλησίαν διὰ καθωρισμένου πλοίου (*par navire designé*). εἶτα τὴν ἀγοραπωλησίαν ἐπὶ φορτώσει (*sur embarquement*) καὶ τέλος τὴν ἀγοραπωλησίαν τσίφ.

Αἱ ἀγοραπωλησίαι διὰ καθωρισμένου πλοίου καὶ ἐπὶ φορτώσει εἶναι ἀγοραπωλησίαι ὑπὸ αἵρεσιν, ἡρτηνται ἐκ τῆς ἀφίξεως τοῦ πλοίου εἰς τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ. Κατὰ τοὺς χρόνους κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ συγκοινωνία ἐξετελεῖτο διὰ ἱστιοφόρων δὲν ἡδύνατο βεβαίως ὁ πωλητὴς ν' ἀναλάβῃ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐντὸς ὠρισμένου χρόνου ἐκτελέσεως τῆς ἀγοραπωλησίας, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀγοραστής πάλιν δὲν ἡδύνατο ν' ἀναμένῃ ἐπ' ἄπειρον, λαμβανομένου μάλιστα ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ πωλητὴς ἡδύνατο, εἰ ἢ τιμὴ τοῦ ἐμπορεύματος ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε ὑψωθῇ, νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς διαφορᾶς, ἐκποιῶν τὸ ἐμπόρευμα πρὸς ἄλλους, χωρὶς νὰ διατρέχῃ τὸν κίνδυνον τῆς ἀποζημιώσεως. Πρὸς ἀποφυγὴν ὅθεν τῶν τοιούτων ἀτόπων, ὁ

πωλητῆς καθώριζεν, ἐκ τῶν προτέρων τὸ πλοῖον. Αὕτη εἶναι ἡ ἀγοραπωλησία διὰ καθωρισμένου πλοίου. Μετὰ ταῦτα, ὅτε πλέον ἢ θαλασσία συγκοινωνία κατέστη εὐχε-
ρῆς, ἐπῆλθε τροποποίησις τῆς ἀγοραπωλησίας διὰ καθω-
ρισμένου πλοίου διὰ τῆς ἐπὶ τῇ φορτώσει, ἐν ᾗ πλέον ὁ
πωλητῆς ἀναλαμβάνει τὴν ἐντὸς ὠρισμένου χρόνου φόρ-
τωσιν τοῦ ἐμπορεύματος. Τόπος ἐκτελέσεως ἀμφοτέρων
τούτων τῶν ἀγοραπωλησιῶν εἶνε ὁ λιμὴν τοῦ προορισμοῦ
τοῦ πλοίου.

Αἱ ἀγοραπωλησίαι ὁμῶς διὰ καθωρισμένου πλοίου
καὶ ἐπὶ φορτώσει, οὖσαι ὑπὸ αἵρεσιν, δὲν ἐξυπηρετοῦν
πλήρως τὸ ἐμπόριον. Τὸ ἐμπόριον ἀπῆτει ἀγοραπωλη-
σίαν ὀριστικήν. Οἱ εἰσαγωγεῖς εἶχον εἰς ὠρισμένας περι-
πτώσεις συμφέρον ὅπως ἀγοράσωσιν ὀριστικῶς, ἀφ' ἑνὸς
λόγῳ ἐξασφαλίσεως παρακαταθήκης, καὶ ἀφ' ἑτέρου λόγῳ
κερδοσκοπίας διὰ τῆς ἀγορᾶς, ὅταν ἡ τιμὴ τοῦ ἐμπορεύ-
ματος ᾔτο ἐκπεσμένη εἰς τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς καὶ
ἡλπίζετο ἡ ὑψωσις αὐτῆς βραδύτερον, ἀλλὰ μὴ ἔχοντες
ἀντιπροσώπους εἰς τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς, εὗρισκοντο
εἰς τὴν ἀναπότρεπτον ἀνάγκην νὰ μὴ προβαίνωσιν εἰς ἀγο-
ράς. Τοῦτο ὁμῶς δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ, διότι ἡ ἐμπο-
ρικὴ πρακτικὴ ἐδημιούργησε τὴν ἀγοραπωλησίαν τσίφ.

Ὁ ὅρος τσίφ, προέρχεται ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης,
ὡς πλεῖσται ἄλλαι ἐκφράσεις τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου, εἶνε
δὲ τὰ ἀρχικὰ τῶν λέξεων *cost, insurance, freight*¹. Ὁ
ὅρος οὗτος ἐνεφανίσθη πρὸ 60 περίπου ἐτῶν ἐν τῷ διε-
θνεῖ ἐμπορίῳ καὶ ἐσκόπει τὸν καθορισμὸν τοῦ τιμήμα-
τος, ὅτι δηλαδὴ ἐν τῷ συμφωνηθέντι τιμήματι περιλαμ-

1. Ἐν Γαλλίᾳ χρησιμοποιοῦν τὸν ὅρον *caf* ἀντὶ τσίφ, δηλαδὴ τὰ ἀρ-
χικὰ γράμματα τῶν λέξεων *coût, assurance, fret*.

βάνονται καὶ τὰ ἔξοδα φορτώσεως, ἀσφαλίσεως καὶ ναυλώσεως, καὶ ἐν γένει πάντα τὰ ἔξοδα τῆς μετακομιδῆς τοῦ ἐμπορεύματος ἀπὸ τὸν τόπον τῆς φορτώσεως εἰς τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ ¹. Ἀλλὰ βαθμηδὸν ἡ σημασία τοῦ ὅρου τοῖς ἐπεκτείνεται καὶ δὲν παρέρχεται πολὺς χρόνος ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς του καὶ ὁ ὅρος οὗτος ρυθμίζει ὀλόκληρον τὴν σύμβασιν τῆς ἀγοραπωλησίας. Προστιθεμένου τοῦ ὅρου τούτου εἰς τὴν σύμβασιν ἀγοραπωλησίας νοεῖται σημερον τὸ μὲν ὅτι ἡ σύμβασις συντελεῖται εἰς τὸν τόπον τῆς φορτώσεως, τὸ δὲ ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ὁ πωλητὴς ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν φόρτωσιν, ἀσφάλισιν καὶ ἀποστολὴν τοῦ ἐμπορεύματος, τῶν ἐξόδων τῶν ἐνεργειῶν τούτων περιλαμβανομένων ἐν τῷ τιμήματι.

Διὰ τῆς τοιαύτης ἀγοραπωλησίας ἐξασφαλίζονται πλήρως ὁ τε ἀγοραστής καὶ ὁ πωλητής. Ὁ ἀγοραστής γνωρίζει ἤδη ἐκ τῶν προτέρων τί θέλει στοιχίσει εἰς αὐτὸν τὸ ἐμπόρευμα μέχρι τοῦ λιμένος ἐνθα ἔχει τὸ κατάστημα αὐτοῦ ἢ τὸν ἴδιον αὐτοῦ ἀντιπρόσωπον, καὶ οὕτω δύναται νὰ καθορίσῃ ἐκ τῶν προτέρων τὴν τιμὴν του, ὥστε νὰ προπωλήσῃ τοῦτο. Ὁ πωλητὴς ἀφ' ἐτέρου δὲν φέρει πλέον τὸν κίνδυνον τῆς μεταφορᾶς ὡς ἐν ταῖς ἀγοραπωλησίαις διὰ καθωρισμένου πλοίου καὶ ἐπὶ φορτώσει, διότι ὁ κίνδυνος οὗτος ἀφορᾷ πλέον τὸν ἀγοραστήν, ἐξασφαλιζόμενον ὁμως διὰ τῆς ἀσφαλείας, ἣν ὀφείλει νὰ ἐνεργήσῃ ὁ πωλητής, καὶ ἐπὶ πλέον, ἐφόσον ἡ ἀγοραπωλησία εἶνε ὀριστική, ὁ πωλητὴς δύναται ν' ἀξιώσῃ τὴν ἄμεσον πληρω-

1. Ὅρα ἀποφ. 33 (1924) Ἐφετ. Αἰγαίου, ἐν «Θέμιδι» ΛΕ σελ. 424, καὶ 80 (1919) Ἐφετ. Θεσσαλονίκης ἐν «Θέμιδι» ΛΑ' σελ. 101. Τὴν ἔννοιαν ταύτην ἔχει σήμερον ὅταν ἡ πώλησις πραγματοποιηθῇ μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ ἐμπορεύματος εἰς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ. Courde cassation du Royaume 3 Mars 1924. Dor t. 7 σελ. 462.

μὴν τοῦ τιμήματος. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ ἀνοίγματος παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ πιστώσεως παρὰ τινι Τράπεζῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς φορτώσεως, ἥτις Τράπεζα ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν πωλητὴν τὸ τίμημα, ἅμα ὥς οὗτος ἐμφανίσῃ αὐτῇ φορτωτικὴν βεβαιούσαν τὴν φόρτωσιν τοῦ ἀγορασθέντος ἐμπορεύματος. Τοῦτο ὁμῶς δὲν εἶνε τὸ σῦνηθες, ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ τίμημα καταβάλλεται παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ εἰς τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ τοῦ πλοίου, δηλαδὴ συμφωνεῖται ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ ὁ ὅρος: πληρωμὴ ἔναντι ἐγγράφων. Τόσον σῦνήθης εἶνε ἡ συνομολόγησις τοῦ ὅρου τούτου, ὥστε πολλοὶ συνδέουν τὴν ἀγοραπωλησίαν τοῖς μὲ τὸν ὅρον πληρωμὴ ἔναντι ἐγγράφων¹, ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ὑπερβολικόν. Ἡ ἀνάγκη τοῦ πωλητοῦ ὅπως ἅμα τῇ φορτῶσει δύναται νὰ ἔχῃ ἄνευ βραδύτητος τὸ ἀναγκαῖον κεφάλαιον διὰ τὴν ἀπαραίτητον λειτουργίαν τοῦ ἐμπορίου του, ὁδηγεῖ μοιραίως εἰς τὴν συνομολόγησιν τοῦ ὅρου τούτου ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τοῖς, διότι ὁ πωλητὴς παραδίδων εἰς τινὰ Τράπεζαν τὰ ἐγγράφα ἐπιτυγχάνει τὴν εἰσπραξίν τοῦ τιμήματος, ἀλλὰ δὲν ἀποκλείεται νὰ συνομολογηθῇ, ὅπως ἀντὶ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος ἔναντι ἐγγράφων ὁ ἀγοραστὴς ἅμα τῇ παραλαβῇ τῶν ἐγγράφων ἀποδεχθῇ συναλλαγματικὴν διὰ τὸ τίμημα ἢ καταβάλλῃ τὸ τίμημα δι' ἀνοίγματος πιστώσεως.

Εἴτε ἡ πληρωμὴ γίνεται δι' ἀνοίγματος πιστώσεως, εἴτε ἔναντι ἐγγράφων, εἴτε διὰ τὸ τίμημα ἀποδέχεται ὁ ἀγοραστὴς συναλλαγματικὴν, πάντοτε ὁ ἀγοραστὴς λαμβάνει ἐγγράφα· τοῦτο ἔσχεν ὥς συνέπειαν, ὥστε τὸ ἐμπόρευμα νὰ τευθῇ εἰς δευτερεύουσας θέσιν καὶ ὁ ἀγοραστὴς ν' ἀποβλέπῃ εἰς τὰ ἐγγράφα. Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἔξε-

1. Rolte σελ. 10.

λιχθεῖσα ἢ ἀγοραπωλησία τσίφ, κατέστη ἀγοραπωλησία ἐγγράφων ¹.

Δὲν εἶνε ἀπαραίτητον, ὅπως θεωρηθῇ ὅτι ὑπάρχει ἀγοραπωλησία τσίφ, νὰ ἔχη συνομολογηθῇ ῥητῶς ὁ ὅρος τσίφ, ἀρκεῖ ὅτι ἐν τῷ τιμήματι τοῦ ἐμπορεύματος περιλαμβάνεται ὁ τε ναῦλος καὶ τὰ ἀσφάλιστρα, ἵνα τύχῃσι ἐφαρμογῆς αἱ ἐπὶ τῆς τσίφ κρατοῦσαι ἀρχαί ².

Συγγραφεῖς τινες θεωροῦν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ διακρίνωμεν ἐν τῷ ὅρῳ τσίφ τὴν παραδοχὴν παρὰ τῶν συμβαλλομένων σειρᾶς κανόνων διεπόντων ὁλόκληρον τὴν σύμβασιν, ἀλλ' ἀπλῶς ἓνα ὅρον τροποποιοῦντα τὴν ἀγοραπωλησίαν ἐπὶ φορτώσει καὶ μάλιστα κατὰ τοῦτο, ὅτι διὰ τοῦ ὅρου τούτου μεταβιβάζονται οἱ κίνδυνοι τοῦ πράγματος ἀπὸ τοῦ πωλητοῦ εἰς τὸν ἀγοραστήν ³. Εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι μεταξὺ τῶν διαφόρων μορφῶν ἀγοραπωλησίας ἱστορικῶς ὑπάρχει συνέχεια καὶ αἱ περὶ τούτου ἀποδείξεις ἀφθονοῦν, ἀλλὰ πέραν τῆς ἱστορικῆς συνεχείας οὐδέν, διότι ἡ τσίφ εἶνε προῖον ἄλλων αἰτίων, ἐπὶ πλεον ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ ἐπὶ φορτώσει, τόπος πωλήσεως εἶνε ὁ λιμὴν τῆς ἐκφορτώσεως, ἐν ᾧ τοῦναντίον ἐπὶ τῆς ἀγοραπωλησίας τσίφ, τόπος πωλήσεως εἶνε ὁ λιμὴν τῆς φορτώσεως.

Διάφορος τῆς ἀγοραπωλησίας τσίφ εἶνε ἡ σύμβασις cf (cost and freight) καθ' ἣν ὁ ἀγοραστής ἀναλαμβάνει τὴν φροντίδα τῆς ἀσφαλείας τοῦ ἐμπορεύματος. Κατὰ τὰ λοιπὰ ὁμως καὶ ἐπ' αὐτῆς ἰσχύει ὅ,τι καὶ ἐπὶ τῆς ἀγοραπωλησίας τσίφ ⁴.

1. Renard σελ. 53, Scapel ἐν R. d. D. F. M. I σελ. 17, Cour de cassation ἐν R. d. D. F. M. I σελ. 167.

2. Staub's § 382 anm 49a.

3. Lyon Caen et Renault III § 186, Abram § 278, Souillard σελ. 210.

4. Staub's § 382 anm 49a, Rolte σελ. 65, Gaubert § 382.

Ὡσαύτως τῆς ἀγοραπωλησίας τσίφ διαφέρει ἡ ἀγοραπωλησία f.o.b. Τόπος ἐκτελέσεως καὶ εἰς αὐτὴν τὴν σύμβασιν εἶνε ὁ λιμὴν τῆς φορτώσεως, πλὴν ὁ πωλητὴς δὲν ὑποχρεοῦται δι' ἔξοδα ἀποστολῆς ἢ ἀσφαλίσεως. Φορτώσας ὁ πωλητὴς εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ ὑποδειχθὲν πλοῖον, ἐξεπλήρωσε τὰς ὑποχρεώσεις του, τοῦ ἀγοραστοῦ μεριμνῶντος περὶ μεταφορᾶς, ἀσφαλείας κλπ.

Ὁ Ἐμπορικὸς κῶδιξ δὲν ρυθμίζει οὔτε τὸ σύνολον τῶν ἐμπορικῶν συμβάσεων, οὔτε τὴν σπουδαιότεραν ἐξ αὐτῶν τὴν σύμβασιν ἀγοραπωλησίας. Ὑπάρχει εἰς τίτλος ἀφιερωμένος εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ πώλησιν, ἀλλ' ὁ τίτλος οὗτος δὲν ἐγκλείει παρὰ ἓν καὶ μόνον ἄρθρον, τὸ ἄρθρον 108. Γίνεται λόγος ἐν αὐτῷ μόνον περὶ ἀποδείξεων, δὲν ὁμιλεῖ περὶ τῶν ὄρων, περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς συμβάσεως, κατὰ συνέπειαν καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ἀγοραπωλησιῶν ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ Δικαίου, ἥτοι αἱ διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ καὶ Βυζαντινοῦ δικαίου, ἐκτὸς ἐὰν οἱ συμβαλλόμενοι ὥρισαν τοὺς κανόνας οἵτινες ὀφείλουν νὰ ρυθμίζουν τὴν σύμβασιν αὐτῶν, τοῦτο δὲ συμβαίνει διὰ τῆς συνομολογήσεως τοῦ ὄρου τσίφ. Διὰ τῆς συνομολογήσεως τοῦ ὄρου τσίφ οἱ συμβαλλόμενοι ὑποβάλλονται ἐκουσίως εἰς ἀρχὰς καθιερωθείσας διὰ συνηθειῶν. Ἡ ἀγοραπωλησία τσίφ οὔσα προῖδὸν τῆς ἐμπορικῆς πρακτικῆς, ρυθμίζεται παρὰ συνηθειῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσιν ἐρμηνευτικὸν στοιχεῖον τῆς συναπτομένης συμβάσεως.

Αἱ μεγάλαι ἐμπορικαὶ ἐνώσεις ἐπεζήτησαν, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀμφισβητήσεων, αἵτινες γεννῶνται ἐκ τῆς ὑπάρξεως συνηθειῶν, τὴν δημιουργίαν τύπου συμβολαίου ἐν ᾧ ν' ἀναγράφονται οἱ πλεῖστοι ὄροι τῆς ἀγοραπωλησίας τσίφ. Ἡ Διεθνὴς Law Association ἡσχολήθη εἰς τὴν ἐνο-

ποιήσιν τῶν τύπων τούτων. Εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τῆς Στοκχόλμης 1924 ἀπεφασίσθη ἡ σύστασις ἐπιτροπῆς, πρὸς κατάρτισιν σχεδίου τῶν τυπικῶν διατάξεων ὑπὸ τὰς ὁποίας δεόν νὰ διέπῃται ἡ ἀγοραπωλησία τσίφ.

II

ΤΟΠΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ

Ὁ τόπος ἐκτελέσεως ἐπὶ τῆς ἀγοραπωλησίας τσίφ, δηλαδή ὁ τόπος, ὅπου ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται νὰ παράσχω, εἶνε μεγάλης σημασίας διὰ τὸν κανονισμόν τῶν σχέσεων μεταξὺ πιστωτοῦ καὶ ὀφειλέτου.

Τὸν τόπον τῆς παροχῆς κανονίζει συνήθως ἡ βούλησις τῶν συμβαλλομένων, ἐὰν ὅμως τὰ συμβαλλόμενα μέρη δὲν ἐκανόνισαν τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως καὶ ὅταν ἐξ αὐτῆς τῆς παροχῆς δὲν ἐπιβάλλεται ὠρισμένος τόπος, τότε τόπος ἐκτελέσεως εἶνε, ὅπου δύναται νὰ ἐγερθῇ ἡ ἀγωγή¹.

Ἐπειδὴ εἰς τὴν ἀμφιμερῇ σύμβασιν ἕκαστος συμβαλλόμενος εἶνε πιστωτὴς καὶ ὀφειλέτης, ἔχει ἕκαστος ἀγοραστής καὶ πωλητὴς τόπον ἐκτελέσεως, ἰδιαιτέρως ὁ ἀγοραστής διὰ τὸ τίμημα, ὁ πωλητὴς διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος. Τὸ ζήτημα πῶς εἰς αὐτὴν τὴν διαφορὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκτελέσεως τέλος ἀγοραστής καὶ πωλητὴς συμφωνοῦσι, ἐφόσον εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν μέχρι ἐκπληρώσεως τοῦ ἄλλου μέρους ὑπάρχει ἡ *exceptio non adimpleti contractus*, λύεται πρακτικῶς, εἴτε δι' ὑποχω-

1. Καλλιγᾶ § 493.

ρήσεως τοῦ περισσότερον ἐνδιαφερομένου μέρους, εἴτε διὰ τῆς ὑπάρξεως μιᾶς ὑποχρεώσεως συμβατικῆς.

Ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ τόπος ἐκτελέσεως ὡς πρὸς τὸν πωλητὴν ἐθεωρήθη ὁ λιμὴν τῆς φορτώσεως ¹, ἐὰν δὲ τὰ μέρη καθώρισαν διὰ τῆς συμβάσεως τσίφ ὡς τόπον ἐκτελέσεως τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἐμπορεύματος, τότε πλέον δὲν πρόκειται περὶ συμβίσεως τσίφ ².

Ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, ἐν τῇ ἐξελίξει της ἡ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ συνεδυσάσθη μὲ χειρόγραφον πίστωσιν κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε ἀπέβη πλέον πώλησις ἐγγράφων ³ καὶ ὧν ἐγγράφων ἡ παράδοσις παρὰ τοῦ πωλητοῦ λαμβάνει χώραν συνήθως ἐν τῷ τόπῳ τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἐμπορεύματος ⁴, ὅστις εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκεῖ ὅπου ἔχει ὁ ἀγοραστής τὸ κατάστημά του, τὴν ἔδραν του. Γεννᾶται ὁθεν τὸ ἐρώτημα ποῖος ὁ τόπος τῆς ἐκτελέσεως ὡς πρὸς τὸν πωλητὴν, ἐν ᾗ περιπτώσει ἔχει συμφωνηθῇ πληρωμὴ ἔναντι ἐγγράφων ἐμφανιζομένων εἰς τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ ; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπάρχουσι δύο τόποι ἐκτελέσεως ὡς πρὸς τὸν πωλητὴν, τόπος ἐκτελέσεως διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ ἐμπορεύματος ὁ λιμὴν τῆς φορτώσεως, τόπος ἐκτελέσεως διὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἐγγράφων ὁ λιμὴν τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἐμπορεύματος. Τοῦτ' αὐτὸ θ' ἀποδεχθῶμεν ἐν ᾗ περιπτώσει δὲν ἔχει συμφωνηθῇ ὁ τόπος τῆς ἐμφανίσεως τῶν ἐγγράφων. Ἐὰν ἡ πληρωμὴ ἔχει συμφωνηθῇ δι' ἀνοίγματος πιστώσεως ἢ πληρωμῆς ἔναντι ἐγγράφων ἐμ-

1. Ἐξ αὐτοῦ θέλομεν καθορίσει, τίνες νόμοι καὶ συνήθειαι ἔχουσιν ἐφαρμογὴν.

2. Staub's § 382 anm 49σ, Rolte σελ. 49.

3. Décembre 1924 Tribunal de commerce d' Anvers, Dor 10. 141.

4. Τσίφ Μασσαλία, πληρωμὴ ἔναντι ἐγγράφων, Πειραιᾶ.

φανιζομένων εἰς τινὰ Τράπεζαν ἐν τῷ τόπῳ τῆς φορτώσεως, οὐδὲν ζήτημα γεννᾶται.

Εἵπομεν ὅτι ἡ σύμβασις τσίφ λόγῳ τοῦ συνδυασμοῦ αὐτῆς μετὰ τοῦ ὅρου πληρωμῇ ἔναντι ἐγγράφων δὲν εἶνε ἄλλο τι παρὰ ἀγοραπωλησία ἐγγράφων. Ἐρωτᾶται ὁθεν, δικαιοῦται ὁ ἀγοραστής νὰ ζητήσῃ ἀντὶ τῶν ἐγγράφων παρὰδοσιν τῶν πωληθέντων ἐμπορευμάτων εἰς τὸν λιμένα τῆς φορτώσεως; Τίθεται δηλαδὴ τὸ ζήτημα, ἐπιβάλλει ὁ ὅρος τσίφ εἰς τὸν πωλητὴν ὠρισμένας ὑποχρεώσεις, ἐν τῷ συμφέροντι τοῦ ἀγοραστοῦ, ἢ δύναται ὁ πωλητὴς ὡσαύτως δι' ἑαυτὸν δικαιώματα διὰ τοῦ ὅρου ν' ἀντλήσῃ; Ἡ ἀπάντησις ἔχει σημασίαν. Ἐὰν διακρίνῃ τις εἰς τὸν ὅρον μόνον τὴν δημιουργίαν δικαιωμάτων πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἀγοραστοῦ, τότε θὰ δύναται οὗτος νὰ παραιτηθῇ τῶν δικαιωμάτων τούτων, π. χ. τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἐμπορεύματος, θὰ δύναται λοιπὸν ὁ ἀγοραστής ν' ἀξιῶσῃ τὴν παρὰδοσιν αὐτῶν τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὸν τόπον τῆς φορτώσεως ἀνεξαρτήτως ἐὰν ἡ φόρτωσις εἶνε ἢ μὴ δυνατή. Ἀλλ' ὁρθότερον εἶνε νὰ δεχθῶμεν, ὅτι δημιουργοῦνται διὰ τοῦ ὅρου τσίφ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις δι' ἀμφοτέρους τοὺς συμβαλλομένους, καθόσον ὁ πωλητὴς πολλάκις ἔχει συμφέρον εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς φορτώσεως, π.χ. ἔχει συμβληθῇ μετ' ἀτμοπλοϊκῆς ἐταιρείας, ὅπως φορτώσῃ ὠρισμένας ποσότητας ἐντὸς ὠρισμένου χρονικοῦ διαστήματος, ἔχει συμφέρον νὰ εἰσπράξῃ οὗτος καὶ τὸν ναῦλον, διότι ἐπέτυχε τὴν ἀποστολὴν μὲ εὐθηνότερον ναῦλον τοῦ συμφωνηθέντος, ἢ τέλος ἀπὸ ἀπόψεως πίστεως θέλει νὰ ἐμφανίζηται ὡς ἀποστολεὺς μεγάλων ποσοτήτων. Παράδοσις αὐτῶν τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὸν λιμένα τῆς φορτώσεως, σημαίνει λοιπὸν ἐν τῇ πράξει διὰ τὸν πωλητὴν μίαν ἄλλην ὅλως διά-

φορον οἰκονομικὴν παροχὴν καὶ δὲν δύναται νὰ τὴν ἀξιώσῃ τις παρ' αὐτοῦ. Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ὁ ὅρος τσίφ, ἔχει ἐν δικαίωμα, τὰ ἐμπορεύματα μόνον ὡς φορτωθέντα νὰ παραδώσῃ.

Ἄλλως πρέπει ν' ἀποφασίσῃ τις ὅταν ὁ ἀγοραστής ἀξιοῖ τὴν παράδοσιν τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὸν λιμένα τῆς φορτώσεως, διότι ὁ πωλητὴς εὐρίσκεται ἐν ἀδυναμίᾳ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς. Ἐνταῦθα τὸ συμφέρον τοῦ πωλητοῦ διὰ τὴν φόρτωσιν ἐκλείπει. Τὸ παραμένον συμφέρον, ὅτι τὰ ἐμπορεύματα ἐνδεχόμενον νὰ περιέλθουν εἰς ἄλλον ἐξαγωγέα, πρέπει νὰ ὑποχωρήσῃ πρὸ τοῦ συμφέροντος τοῦ ἀγοραστοῦ. Θὰ ἦτο ἄδικον εἰς π.χ. ἡ τιμὴ τῆς ἀγορᾶς τοῦ ἐμπορεύματος εἰς τὸν τόπον τῆς φορτώσεως ἀνήρχετο, τὴν ὠφέλειαν μιᾶς περαιτέρω πωλήσεως νὰ εἶχεν ὁ πωλητὴς. Ἐὰν εἶνε λοιπὸν ὁ ἀγοραστής πρόθυμος νὰ παραλάβῃ τὰ ἐμπορεύματα εἰς τὸν τόπον τῆς φορτώσεως ἐν ἀδυναμίᾳ ἀποστολῆς, παραιτούμενος τοῦ ὅρου τσίφ, πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται εἰς παράδοσιν.

Ὁ ὡς πρὸς τὸν ἀγοραστὴν τόπος ἐκτελέσεως, δια τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος, ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ καθορισμοῦ τῆς πληρωμῆς. Συνεφωνήθη ἡ πληρωμὴ νὰ γίνῃ δι' ἀνοίγματος πιστώσεως, τότε τόπος πληρωμῆς τοῦ τιμήματος εἶνε ὁ λιμὴν τῆς φορτώσεως· συνεφωνήθη ἡ πληρωμὴ νὰ γίνῃ ἐναντι ἐγγράφων ἢ δι' ἀποδοχῆς συναλλαγματικῆς ἐναντι ἐγγράφων, τότε τόπος πληρωμῆς εἶνε ὁ τόπος τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἐμπορεύματος, ἐκτὸς εἰς ῥητῶς καὶ ἐν προκειμένῳ συνωμολογήθη ὅτι τόπος πληρωμῆς εἶνε ὁ τόπος τῆς φορτώσεως, π.χ. τσίφ Μασσαλία πληρωμὴ ἐναντι ἐγγράφων Μασσαλία.

III

KINΔΥΝΟΙ

Τελειωθείσης τῆς ἀγοραπωλησίας γεννῶνται διὰ τὰ συμβληθέντα μέρη ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα ἀμοιβαῖα, πρωτίστως δὲ καὶ κυρίως ἀπὸ τῆς τελειώσεως τῆς ἀγοραπωλησίας οἱ κίνδυνοι ἀφορῶσι τὸν ἀγοραστήν. Ἀνάγκη ὅθεν νὰ γνωρίσωμεν πότε τελειοῦται ἡ ἀγοραπωλησία, *perfecta est emptio et venditio*, ἵνα γνωρίσωμεν τίνος εἶνε οἱ κίνδυνοι ¹.

Τελείωσις τῆς ἀγοραπωλησίας ὑπάρχει ὅταν τὸ μὲν ἐμπόρευμα φαίνεται τί, ὅποιον καὶ πόσον εἶνε, ἡ δὲ τιμὴ εἶνε ἀπολύτως βεβαία. Ἐφόσον λοιπὸν τὸ ἐμπόρευμα δὲν εἶνε ἀτομικῶς ὠρισμένον, ἀλλὰ πρόκειται περὶ ἐμπορεύματος κατὰ γένος ὠρισμένου, ἢ ἐμπορεύματος ἐξ ὠρισμένης ποσότητος, ἀνάγκη νὰ ὑπάρξῃ πραγματικὴ παροχὴ ἢ τὸ ἐμπόρευμα νὰ εἰδικευθῇ.

Ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τοῖς ἢ εἰδίκευσις τοῦ ἐμπορεύματος πραγματοποιεῖται διὰ τῆς φορτώσεως τοῦ ἐμπορεύματος ἥτοι διὰ μονομεροῦς ἐνεργείας τοῦ πωλητοῦ. Ἀλλὰ ἡ φόρτωσις καὶ μόνη δὲν εἶνε ἀρκετή, ὅπως θεωρηθῇ ὅτι ἐπῆλθεν εἰδίκευσις τοῦ ἐμπορεύματος. Ὑπὸ τοὺς σημερινούς ὁρους τῆς ναυσιπλοΐας εἶνε σπάνιον, ὅπως τὸ φορτίον ἑνὸς πλοίου ἀποτελῇται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ ἐμπόρευμα ἀνῆκον εἰς ἓν καὶ μόνον ἄτομον. Συνήθως ὑπάρχουσι διάφοροι φορτώσεις ἀφορῶσαι διαφόρους παραλήπτας, εἶνε ὅθεν ἀναγκαῖον, ὅπως ἀνεξαρτήτως τῆς φορτώσεως ὁ πωλητὴς χορηγήσῃ εἰς τὸν ἀγοραστήν ὅλας τὰς ἀναγ-

1. L. 8 pr. D. 18.6

καίας ἐνδείξεις καταλλήλους εἰς τὸ νὰ καθορίσουν τὰ ἐμπορεύματα τὰ ὅποια προορίζονται δι' αὐτόν ¹. πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται, ὅπως ὁ πωλητὴς χορηγήσῃ εἰς τὸν ἀγοραστήν μίαν φορτωτικὴν εἰδικὴν καὶ διάφορον, ὡς καὶ ἐν ἀσφαλιστήριον, διὰ τὰ ἐμπορεύματα τὰ ὅποια εἶνε ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως ². Ἡ ἐγχείρισις φορτωτικῆς, ἀφορώσης ὁλόκληρον τὸ φορτίον δὲν ἀρκεῖ, ὅπως θεωρηθῇ ὅτι ὁ ἀγοραστὴς ἐξεπλήρωσε τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ, διότι δὲν εἰδικεύεται τὸ ἐμπόρευμα. Οὕτω τὸ ἐμπόρευμα, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας, μόνον διὰ τῆς ἐγχειρίσεως εἰς τὸν ἀγοραστήν μιᾶς φορτωτικῆς εἰδικῆς διὰ τὰ ἐμπορεύματα τὰ ἀποτελέσαντα τὸ ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως, περιεχούσης τὰ σημεία καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τοὺς τεθειμένους ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων, εἰδικεύεται ³. Ἡ παράδοσις εἰς τὸν ἀγοραστήν μιᾶς φορτωτικῆς εἰδικῆς διὰ τὰ ἐμπορεύματα τῶν ὁποίων ἐγένετο κύριος διὰ τῆς πληρωμῆς θέτει αὐτὰ εἰς τὴν κατοχὴν αὐτοῦ. Αὕτῃ ἡ φορτωτικὴ συνιστᾷ εἰς τὰς χεῖράς του ἓνα τίτλον παραστατικὸν ἐμπορευμάτων, ὅστις θὰ ἐπιτρέψῃ αὐτῷ νὰ διαθέσῃ τὰ ἐμπορεύματα πρὸ τῆς ἀφίξεως αὐτῶν. Αὕτῃ ἡ δυνατότης τῆς πωλήσεως κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πλοῦ εἶνε ἐν ἑκ τῶν πλεονεκτημάτων, ἅτινα παρέχει τῷ ἀγοραστῇ ἡ ἀγοραπωλησία τσίφ, καὶ δὲν θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ ἐπίτευξις αὐτοῦ ἐὰν τὸ ἐμπόρευμα δὲν εἶχεν ἀρκούντως εἰδικευθῇ διὰ τῆς ἐκδόσεως κεχωρισμένης φορτωτικῆς ⁴.

Ἡ ἀκριβὴς εἰδίκευσις τοῦ ἐμπορεύματος διὰ τῆς φορ-

1. Lacour No 813, τομ. III, Trib. com. Seine 4 Jan. 1908.

2. Codret σελ. 32, Ripert 1704, Cremieu σελ. 171. Gaubert No 299 Dalloz No 214.

3. Cremieu σελ. 171, Boncase § 798.

4. Codret σελ. 39.

τωτικῆς εἶναι ἐνίοτε δυσχερὲς διὰ τὸν ἀγοραστήν, μερικὰ δημητριακὰ φορτώνονται εἰς χῦμα καὶ αἱ μερίδες, ἀφορῶσαι διαφόρους παραλήπτας εὗρισκονται λόγῳ τοῦ τοιούτου τρόπου ἀποστολῆς ἀναμεμιγμέναι μεταξύ των. Αὕτῃ ἡ συνήθεια τῆς φορτώσεως, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ διὰ τοὺς ἐξαγωγεῖς μίαν ἀπόλυτον ἀνάγκην, συνεπάγεται ζύγισιν εἰς τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ. Μόνον μετ' αὐτὴν ὁ ἀγοραστής θὰ γνωρίσῃ ποῖα ἐμπορεύματα εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δίδονται αὐτῷ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς συμβάσεως.

Ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐξετέθη, ἵνα ὑπάρξῃ τελείωσις τῆς ἀγοραπωλησίας ἀνάγκη, ὅπως τὸ ἐμπόρευμα εἰδικευθῇ. Τοῦτο ὁμως λαμβάνει χώραν προκειμένου περὶ πραγμάτων, ἅτινα θ' ἀποχωρισθῶσι διὰ ζυγίσεως, μόνον διὰ τῆς ζυγίσεως ¹. Καὶ ἐρωτᾶται πῶς συμβιβάζονται πρὸς ταῦτα αἱ βασικαὶ ἀρχαὶ τῆς ἀγοραπωλησίας τοῖς κατὰ τὰς ὁποίας οἱ κίνδυνοι ἀφορῶσι τὸν ἀγοραστήν ἀπὸ τῆς φορτώσεως; Ἀφ' οὗ ἡ ζύγισις γίνεται εἰς τὴν ἄφιξιν, τὸ ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως παραμένει ἀκαθόριστον μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης καὶ συνεπῶς ἡ ἀγοραπωλησία δὲν ἀφορᾷ πράγματα εἰδικῶς ὠρισμένα, ἀλλὰ μόνον πράγματα γένους, ὧν ἡ εἰδίκευσις πραγματοποιεῖται μετὰ τὴν περαίωσιν τοῦ πλοῦ.

Ἡ Γαλλικὴ Νομολογία ἐπιζητοῦσα τὸν συμβιβασμόν, ἐδέχθη ὅτι ἡ ἐγχείρισις μιᾶς φορτωτικῆς διαφόρου καὶ εἰδικῆς ἀρχεῖ πρὸς εἰδίκευσιν τοῦ ἐμπορεύματος, καίτοι τοῦτο εὗρίσκεται ἀναμεμιγμένον μετ' ἄλλου μὴ ἀνήκοντος εἰς τὸν πωλητὴν ⁽²⁾ διὰ τῆς δημιουργίας τοῦ δικαιώματος συγκυριότητος, ἀναφερομένου εἰς ὅλον τὸ φορ-

1. N. 35, 5. 6 7. (Π. 18. 1) N. 5. Π. (18 6) N. 2. (K. 4. 48) Dernburg III. 96, Καλλιγᾶ III 260 Windscheid 390.

2. Cremieu σελ. 172.

τίον, τοῦ ὁποίου τὸ ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως ἀποτε-
λεῖ μέρος ἐνὸς ἐξ ἀδαιρέτου δικαιώματος μὲ τοὺς λοιποὺς
παραλήπτας τοῦ φορτίου. Αὐτὸ τὸ δικαίωμα τῆς ἐξ ἀδι-
αιρέτου συγκυριότητος βεβαιούμενον διὰ τῆς φορτωτικῆς
ἐπιτρέπει εἰς τὸν ἀγοραστήν ἢ εἰς τὸν κάτοχον αὐτοῦ τοῦ
τίτλου νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν διανομὴν τοῦ φορτίου εἰς
τὸ ὅποιον ἀναφέρεται καὶ δι' ὅλην τὴν ποσότητα, ἣ ὅποια
ἐν αὐτῇ ἀναφέρεται.

Ἡ θεωρία αὕτη τῆς Γαλλικῆς Νομολογίας, μὴ δυνα-
μένη νὰ ἐξηγήσῃ πῶς μεταφέρεται ὁ κίνδυνος ἐφόσον
πρόκειται περὶ πράγματος μὴ εἰδικευομένου, δὲν δύναται
νὰ ἀκολουθηθῇ, τελευταίως μάλιστα καὶ αὐτὰ τὰ Γαλ-
λικά Δικαστήρια ἐγκατέλιπον τὴν θεωρίαν ταύτην ¹.
Ἀλλὰ δὲν πρόκειται ν' ἀναζητήσωμεν ἀλλαχοῦ διά-
ταξιν λύουσαν τὸ ζήτημα ὑπὲρ τῶν βασικῶν ἀρχῶν τῆς
ἀγοραπωλησίας τοίφ· αἱ συνήθειαι, αἱ ὅποια ἀποτελοῦν
ἐρμηνευτικὸν στοιχεῖον τῆς συμβάσεως, καθορίζουν ἐν
προκειμένῳ ὅτι οἱ κίνδυνοι μεταφέρονται εἰς τὸν ἀγορα-
στήν ἀπὸ τῆς φορτώσεως καίτοι τὸ ἀντικείμενον τῆς συμ-
βάσεως δὲν εἶνε ἀτομικῶς καθωρισμένον ². Ἐὰν ἐπρό-
κειτο νὰ ἀναζητηθῇ ἀλλαχοῦ διάταξις σύμφωνος πρὸς τὰς
ἀρχὰς τῆς ἀγοραπωλησίας τοίφ, τοιαύτη ἡδύνατο νὰ θεω-
ρηθῇ ἢ διάταξις 31 Π. 19. 2.

Ἐν περιπτώσει μερικῆς ἀπωλείας ἢ μερικῆς βλάβης
τοῦ συνολικῶς φορτωθέντος φορτίου αὕτη ἐπιμερίζεται
μεταξὺ ὅλων τῶν παραληπτῶν.

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα ἡ εἰδίκευσις λαμβάνει

1. Codret σελ. 36.

2. Codret σελ. 37, Cremieu 172, Gaubert §. 297, Renard 75, Cour-
d'appel de Rouen 20 Mars 1925. R. D. P. F. σελ. 77.

χώραν διὰ τῆς φορτώσεως καὶ διὰ τῆς χορηγήσεως πρὸς τὸν ἀγορασὴν μιᾶς φορτωτικῆς εἰδικῆς καὶ διαφόρου. Ἡ ἐγγείρισις αὕτη τῆς φορτωτικῆς ἔδει νὰ λαμβάνῃ χώραν εὐθὺς ἅμα τῇ φορτώσει, ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ἀδύνατον λόγῳ τῶν ἀποστάσεων, καὶ ἡ ἐμπορικὴ πρακτικὴ καθιέρωσε τὴν συνήθειαν, ὅτι ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἄμεσον ἀποστολὴν τῶν φορτωτικῶν, ἵνα αὗται περιέλθωσιν εἰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ τὸ ταχύτερον, πάντως ὁμως πρὸ τῆς ἐκφορτώσεως. Ἐν Γαλλίᾳ μεταχειρίζονται τὴν ἐκφρασιν : πρὸ τοῦ ἀνοίγματος τῶν θυρίδων τοῦ κύτους (avant l'ouverture des panneaux), δεχόμενοι ὅτι αἱ θυρίδες τοῦ κύτους ἀνοίγονται ὅταν ἄρχεται ἡ ἐκφόρτωσις, ὁπότε δύναται νὰ βεβαιωθῇ ἡ ποιοτικὴ κατὰστασις τοῦ ἐμπορεύματος ¹. Ἡ ἐκφόρτωσις ἀποτελεῖ τὸ ἔσχατον ὄριον τὸ ὁποῖον ὁ πωλητὴς δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ, ἀκόμη καὶ ὅταν συνεφωνήθῃ ὅτι τὰ ἔγγραφα θὰ παραδοθῶσι μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ πλοίου, δέον καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ παράδοσις πρὸ τῆς ἐκφορτώσεως ⁽²⁾.

Διὰ τῆς καθιερώσεως τῆς συνηθείας ὅπως ἡ φορτωτικὴ παραδίδεται πρὸ τῆς ἐκφορτώσεως ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἔχει νὰ φοβῇται, ὅτι ὁ πωλητὴς δύναται νὰ προβῇ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ πρὸς αὐτὸν πωληθέντος ἐμπορεύματος. Ἡ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ θέτει τοὺς κινδύνους εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ· οὗτος τῷ ὄντι εἶνε ὑποχρεωμένος, παρ' ὅλας τὰς τυχόν ἀβαρίας τὰς ὁποίας ὑπέστη τὸ ἐμπόρευμα κατὰ τὸν πλοῦν νὰ τὸ παραλάβῃ. Ἐὰν λοιπὸν ἐπετρέπετο εἰς τὸν πωλητὴν μετὰ τὴν γνῶσιν τῆς καταστάσεως τοῦ ἐμπορεύματος νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τὸν πω-

1. Cremieu σελ. 173.

2. Cremieu 175, Codret 42. Gaubert σελ. 305 Cass. Ch. Req. 4 juin 1923

λητήν ποῖον μέρος τοῦ φορτίου ἀφορᾷ αὐτόν, ὅα ἡδύνατο οὗτος, ὅταν ἐφόρτωσεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλοίου περισσοτέρας μερίδας τοῦ αὐτοῦ ἐμπορεύματος προωρισμένας διὰ διαφόρους ἀγοραστὰς καὶ ὅταν μερίδες τινὲς ὑπέστησαν κατὰ τὸν πλοῦν ἀβαρίαν τινά, νὰ χορηγήσῃ τὰς ὑποστάσας βλάβην πρὸς ἐκείνους τῶν ἀγοραστῶν τοὺς ὁποίους εὖνοεῖ ὀλιγώτερον, ἢ, ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι δὲν ἔχει πωλήσει ὅλας τὰς μερίδας, νὰ κρατήσῃ δι' ἑαυτὸν τὰ μὴ ὑποστάντα ἀβαρίαν ἐμπορεύματα καὶ νὰ παραδώσῃ τὰ ἄλλα ¹. Ἡ μετὰ τὴν ἐκφόρτωσιν παροχὴ τῶν ἐγγράφων παρέχει τὴν εὐχέρειαν πραγματοποιήσεως ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ καὶ μιᾶς ἄλλης δολίας ἐνεργείας. Ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τοῖς συνήθως δὲν εἶνε καθωρισμένος ὁ χρόνος τῆς παραδόσεως, συμφωνεῖται μόνον ὁ χρόνος τῆς φορτώσεως, συνεπῶς ὁ χρόνος τῆς παραδόσεως ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἡμέρας τῆς φορτώσεως, τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ πλοίου καὶ τῆς πιθανῆς διαρκείας τοῦ πλοῦ. Ὁ ἀγοραστής εὐρίσκεται ἐκτεθειμένος νὰ δεχθῇ τὸ ἐμπόρευμα εἰς ἐποχὴν δυσμενῆ, εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ τιμαὶ εἶνε ἐκπεσμέναι, ἀλλὰ τὸ ἐνδεχόμενον τοῦτο, ἐὰν πραγματοποιηθῇ, δεόν νὰ εἶνε συνέπεια τοῦ γεγονότος τοῦ πλοῦ, καὶ ὄχι συνέπεια ἐνεργείας τοῦ πωλητοῦ, ὅπως δύναται νὰ συμβῇ ἐν ἣ περιπτώσει ἦτο ἐπιτετραμμένον εἰς τὸν τελευταῖον νὰ καταστήσῃ γνωστὴν εἰς τὸν πωλητὴν τὴν φόρτωσιν μετὰ τὴν ἐκφόρτωσιν τοῦ πλοίου. Ἐν αὐτῇ τῇ ὑποθέσει τῷ ὄντι μὴ ὦν ὁ πωλητὴς ὑποχρεωμένος νὰ καθορίσῃ ἐξ ἀρχῆς τὸ ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως, παραμένει ἐλεύθερος νὰ καθορίσῃ τοῦτο ὅποτεδῆποτε οὗτος θελήσῃ καὶ ὅταν θὰ εἶνε εἰς αὐτὸν συμφέρον ², ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὑπάρχει

1. Codret σελ. 42, Cremieu σελ. 173.

2. Holländer σελ. 22.

εὐρὺ στάδιον καταδολιεύσεων· ὥς ἐκ τούτου καθίσταται ἀναγκαῖον νὰ δημιουργηθῇ κανὼν ἐξαρτῶν τὰ τυχερὰ τῆς συμβάσεως ἐκ μόνου τοῦ πλοῦ. Τοῦτο ἐθεωρήθη ὅτι ἐπετεύχθη διὰ τῆς ἀξιώσεως ὅπως ἡ φορτωτικὴ ἐγχειρίζεται εἰς τὸν ἀγοραστὴν πρὸ τῆς ἐκφορτώσεως, ἀλλὰ λίαν ἀμφίβολον εἶναι ἐπετεύχθη τοῦτο, καθόσον μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἐκφορτώσεως, δὲν ἀποκλείεται ὁ πωλητὴς νὰ προβῇ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ διὰ τὸν ἀγοραστὴν προωρισμένου ἐμπορεύματος, π. χ. παραδίδων εἰς αὐτὸν ἐμπόρευμα φορτωθὲν ἐπὶ ἐτέρου πλοίου καὶ ἐντὸς τοῦ συνομολογηθέντος χρόνου φορτώσεως. Εἰς τὴν ἐμπορικὴν πρακτικὴν ἐναπόκειται ἡ ἀνεύρεσις λύσεως ἐξασφαλιστικῆς διὰ τὸν ἀγοραστὴν, καὶ ἐν προκειμένῳ, ἴσως τοιαύτη εἶνε ἡ πληρωμὴ δι' ἀνοίγματος πιστώσεως, καθόσον ὁ πωλητὴς παραδίδει εὐθὺς ἀμέσως τῇ Τραπεζῇ τὰ ἔγγραφα, μὴ μεσολαβοῦντος τοῦ μεταξὺ τῆς φορτώσεως καὶ τῆς ἀφίξεως τοῦ πλοίου εἰς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ χρόνου.

Μετὰ τὴν ἐκφόρτωσιν τοῦ πλοίου δύνανται τὰ ἔγγραφα τότε καὶ μόνον νὰ παραδοθῶσι, ἢ εἰς συνεφωνήθη τὸ τοιοῦτον ⁽¹⁾, ἢ ὅταν ἀποδεδειγμένως ἐβράδυναν ². Ἡ ἀποδοχὴ ἀντιθέτου ἀρχῆς θὰ ἦτο ἐπιζήτησις τῆς καθιερώσεως αὐστηρότητος ἣτις θὰ ὠδήγει εἰς ὑπέρβασιν τοῦ σκοποῦ δι' ὃν καθιερώθη ἡ εἰδίκευσις πρὸ τῆς ἐκφορτώσεως, θὰ περιεπλιττομεν δ' οὕτω εἰς μίαν κατάχρησιν ἀντίστροφον ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἐζητήσαμεν ν' ἀποφύγωμεν. Αὐτὸς ὁ κανὼν καθιερώθη διὰ ν' ἀποφεύγωμεν δολίαν ἐνεργείαν τῶν πωλητῶν καὶ οὐχὶ διὰ νὰ καταστήσωμεν ἀδύνατον τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων των. Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ θεωρήσωμεν ὅτι ὁ πωλητὴς δὲν ἐξεπλή-

1. Renard σελ. 34.

2. Holländer σελ. 11, Gaubert σελ. 305.

ρωσε τὰς ὑποχρεώσεις του, ὅταν π. χ. ἐγκαίρως ἐταχυδρόμησε τὰ ἔγγραφα, ἀλλὰ ταῦτα, ἐρχόμενα διὰ τοῦ αὐτοῦ πλοίου τοῦ κομίζοντος τὰ ἐμπορεύματα, δὲν παραδίδονται ἐγκαίρως εἰς τὸν ἀγοραστήν.

Ἡ παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ αἰτουμένη εἰδίκευσις πρὸ τῆς ἐκφορτώσεως δὲν εἶνε ἀναγκαῖον ὅπως γίνηται διὰ τῆς φορτωτικῆς. Ἡ ἀποστολὴ τῆς φορτωτικῆς εἰς τὸν ἀγοραστήν εἶνε πολλάκις ὄχι δυνατή, διότι αὕτη δίδεται συνήθως εἰς τὴν Τράπεζαν. Ἐδημιουργήθη συνήθεια, ὅτι ὁ πωλητὴς ἐκπληροῖ τὴν ὑποχρέωσιν του, ὅταν δι' ἄλλων ἐγγράφων ¹ εἰδικεύῃ τὸ ἐμπόρευμα, οἷον τιμολογίου, πρέπει ὅμως τὰ διάφορα ἔγγραφα τὰ ἀντικαθιστῶντα οὕτως εἰπεῖν τὴν φορτωτικὴν νὰ περιέχουν ὅλους τοὺς ἀναγκαίους ὅρους τῆς εἰδικεύσεως, δηλαδὴ ἐξ αὐτῶν νὰ καθορίζεται ἀκριβῶς καὶ βεβαίως τὸ πωληθὲν ἐμπόρευμα, διὰ σημείων, ἀριθμῶν, ποσότητος ἢ βάρους, τῆς ὀνομασίας τοῦ πλοίου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐφορτώθησαν ², τῆς ἡμέρας τῆς φορτώσεως, ὥστε νὰ ἐμποδίζωσι πᾶσαν ἀμφισβήτησιν περὶ τῆς ταυτότητος τῶν προοριζομένων διὰ τὸν ἀγοραστήν ἐμπορευμάτων. Ἐπουσιώδεις διαφοραὶ εἰς τὸν καθορισμὸν αὐτῶν τῶν σημείων ἢ τοῦ ὀνόματος τοῦ πλοίου δὲν βλάπτουν ³.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τοῖς ὁ πωλητὴς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ὑποδείξῃ τὸ πλοῖον, δύναται νὰ

1. Ripert § 1901, Cremieu σελ. 172, Gaubert σελ. 316, Scapel R. d. P. F. M., Rolte 55, Staub's § 2 anm 49β.

2. Τινὲς ἐθεώρησαν ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαῖος ὁ καθορισμὸς τοῦ πλοίου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐφορτώθη τὸ πωληθὲν ἐμπόρευμα, ἵνα θεωρηθῇ ὅτι ἡ εἰδίκευσις εἶναι πλήρης, ὅτι εἶναι τοῦτο προαιρετικὸν δικαίωμα τοῦ πωλητοῦ. Codret σελ. 47.

3. Staub's § 382 anm 49β.

προσφέρει τὸ ἐμπόρευμα δι' οἴουδήποτε πλοίου, ἐὰν ὁμως μὴ δυνάμενος νὰ ἀποστείλῃ ἐγκαίρως τὴν φορτωτικὴν πρὸς εἰδίκευσιν τοῦ πωληθέντος ἐμπορεύματος ὑπέδειξε τὸ πλοῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐφόρτωσε, τότε δὲν δύναται πλέον νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ἀγοραστήν νὰ δεχθῇ ἄλλο ἐμπόρευμα, διότι διὰ τῆς ὑποδείξεως τοῦ πλοίου ἡ ἀγοραπωλησία πλέον ἀφορᾷ ὠρισμένον πρᾶγμα. Ἡ ὑπόδειξις ἡ γενομένη εἶνε ἀμετάκλητος καὶ ἐὰν τὸ ἐμπόρευμα δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τοὺς ὅρους τοὺς καθοριζομένους ἐν τῇ συμβάσει εἴτε ὡς πρὸς τὴν ποσότητα εἴτε ὡς πρὸς τὴν ποιότητα, ὁ πωλητὴς θὰ ὑποστῇ τὰς συνεπείας, δηλαδή τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ ἄρνησιν πρὸς παραλαβὴν τοῦ ἐμπορεύματος ¹.

Ὑποστηρίζοντες τὴν ἀνωτέρω γνώμην δὲν ἀποδεχόμεθα ὅτι διὰ τῆς ὑποδείξεως τοῦ πλοίου ἡ ἀγοραπωλησία τσίφ μεταβάλλεται εἰς ἀγοραπωλησίαν διὰ καθωρισμένου πλοίου ², φρονοῦμεν ὅτι τὸ ὑποστηριζόμενον ὅτι οὐδεμίαν κέκτηται σημασίαν ἡ ὑπόδειξις πλοίου εἶνε ὀρθόν, ἐφόσον δὲν ἐπεδιώχθη διὰ τῆς ὑποδείξεως τοῦ πλοίου ἡ εἰδίκευσις τοῦ ἐμπορεύματος, ἅπαξ ὁμως ὁ πωλητὴς ἠθέλησε πρὸς εὐχέρειαν ἰδικήν του ἀντὶ ν' ἀποστείλῃ τὴν φορτωτικὴν πρὸς τὸν ἀγοραστήν νὰ ὑποδείξῃ τὸ πλοῖον, ὀφείλει νὰ ἀναλάβῃ καὶ τὰς ἐκ τῆς ὑποδείξεως συνεπείας. Δεχόμενοι τὴν ἀντίθετον ἀρχὴν καταστρέφομεν τὴν ἀσφάλειαν ἣν παρέχομεν εἰς τὸν ἀγοραστήν ἀξιοῦντες ὅπως ἡ εἰδίκευσις λάβῃ χώραν πρὸ τῆς ἐκφορτώσεως ³.

1. Cour d'appel Mixte d' Alexandrie 12 Mai 1926, Dor 14. 245.

2. Cour de cassation 12 Janvier 1925, Dor 10 p. 317.

3. Ἡ γνωμοδοτικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ χρηματιστηρίου ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 17 αὐτῆς ἀποφάσει ἐτησ. ἐκθεσ. 1925 σελ. 25 παραβλέπει τὸ ζήτημα τοῦτο ἐν

Διὰ τῆς παρεχομένης εἰς τὸν ἀγοραστήν εὐχερείας, ὅπως τὴν φορτωτικὴν ἀντικαθιστᾷ διὰ παντὸς ἄλλου ἐγγράφου, δὲν παύει ἡ ὑποχρέωσις αὐτοῦ πρὸς παροχὴν τῆς φορτωτικῆς καὶ τοῦ ἀσφαλιστηρίου εὐθὺς ὥς τοῦτο εἶνε εἰς αὐτὸν δυνατόν.

Τὸ δικαίωμα ὅπερ ἀποκτᾷ ὁ ἀγοραστής λόγῳ μιᾶς βραδείας εἰδικεύσεως, δηλαδὴ τὸ δικαίωμα τῆς ἀρνήσεως τῆς παραλαβῆς τοῦ πωληθέντος πράγματος ¹, ἀπόλλυσι διὰ σιωπηρᾶς παραιτήσεως. Σιωπηρὰ παραίτησις θεωρεῖται ὑπάρχουσα ἐν προκειμένῳ, ὅταν καθ' ὃν χρόνον ἐπέρχεται ἡ εἰδίκευσις ὁ ἀγοραστής καίτοι αὕτη ἐκπρόθεσμος δὲν διαμαρτύρεται ² ἢ ἐνεργεῖ πράξεις σκοπούσας τὴν ἐξάσκησιν τῶν ἐπὶ τοῦ ἐμπορεύματος δικαιωμάτων του π. χ. βεβαίωσιν τῆς ποιότητος τοῦ ἐμπορεύματος, αἵτησιν περὶ πραγματογνωμοσύνης.

Φορτωθέντος τοῦ ἐμπορεύματος καὶ γνωστοποιηθείσης τῆς φορτώσεως εἰς τὸν ἀγοραστήν, οἱ κίνδυνοι ἀφορῶσι πλεόν τὸν ἀγοραστήν, διότι, ὥς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, οἱ κίνδυνοι μεταβιβάζονται εἰς τὸν ἀγοραστήν ἀπὸ τῆς εἰδικεύσεως, ἣτις ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ θεωρεῖται ὅτι λαμβάνει χώραν διὰ τῆς φορτώσεως καὶ τῆς γνωστοποιήσεως τοῦ γεγονότος τούτου πρὸς τὸν ἀγοραστήν.

Ἐκ τοῦ πλοῦ δύναται νὰ προκληθῇ ἡ ἀπώλεια τοῦ ἐμπορεύματος, ἢ χειροτέρευσις αὐτοῦ, ἢ βραδεῖα ἄφιξις. Πάντα ταῦτα βαρύνουσι τὸν ἀγοραστήν, ὅστις, ἀφ' ἧς

ᾧ, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ, ὁ πωλητὴς δι' ἐπιστολῆς του εἶχε δηλώσει ὠρισμένον πλοῖον, ἐφ' οὗ ἐφορτώθη τὸ ἀγορασθὲν ἐμπόρευμα, καὶ μετὰ τὴν ἄφιν τοῦ πρώτου ἐδηλώθη δεύτερον.

1. Marseille 26 Sept. 1924, Dor 2-844.

2. Codret σελ. 46, Cremieu σελ. 174, Gaubert σελ. 315, Staub's 382 anm. 49b, Marseille 23 Fevrier 1919 R. I. M. XXVIII σελ. 46.

στιγμῆς τὸ ἐμπόρευμα εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ πλοίου, φέρει ὅλους τοὺς κινδύνους.

Ὁμιλοῦμεν περὶ ἀπωλειῶν ἢ ἀβαριῶν προερχομένων ἐκ γεγονότων τοῦ πλοῦ ¹, καὶ ὅχι περὶ ἀπωλειῶν ἢ ἀβαριῶν ἐπελθουσῶν πρὸ τῆς φορτώσεως, ἢ προελθουσῶν ἐξ ἐλαττωμάτων τοῦ πράγματος, ἢ ἐκ κακῆς φορτώσεως ². Περὶ τῶν τελευταίων τούτων ὑπεύθυνος εἶνε ὁ πωλητής, καὶ ὁ ἀγοραστής ὑποχρεοῦται ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ χειροτέρευσις τοῦ ἐμπορεύματος ὀφείλεται εἰς αἰτίαν προγενεστέραν τῆς φορτώσεως ³.

Καθορισθέντος, ὅτι ἡ ἀγοραπωλησία τσίφ συντελεῖται εἰς τὸν τόπον τῆς φορτώσεως, ἔπεται ὅτι αἱ ἐλαττώσεις τοῦ ἐμπορεύματος ἐξ οἴουδήποτε λόγου καὶ ἐὰν προέρχονται, ἀφορῶσι τὸν ἀγοραστήν. Ὁ πωλητής θεωρεῖται, ὅτι ἐξεπλήρωσε τὴν ὑποχρέωσίν του καὶ ἐναπόκειται εἰς τὸν πωλητὴν νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ ζύγισις δὲν ἦτο ἀκριβὴς κατὰ τὴν φόρτωσιν. Ἡ τοιαύτη ὁμως ἀπαλλαγὴ παρέσχε πολλάκις ἀφορμὴν εἰς καταχρήσεις, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ὁποίων καθωρίσθη ὁ ὅρος περίπου, δηλαδὴ ὅτι τὸ ἐμπόρευμα δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ 5 0)0 καὶ ἐνίοτε 10 0)0, ἀναλόγως τοῦ ἐμπορεύματος ⁴. Ἡ ὑπέρβασις τοῦ καθοριζομένου ὅρου ἀποτελεῖ παρὰβασιν τῶν συμπεφωνημένων.

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ὅρου περίπου δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ εἰ μὴ μόνον ἐὰν τὰ ἐμπορεύματα, ἅτινα ἀποτελοῦσιν ἀντικείμενον τῆς ἀγοραπωλησίας, εἰδικευθοῦν, ἐὰν δὲν ἀποτελοῦν ὠρισμένον σῶμα καὶ δὲν συνιστοῦν πρὸς ὄφελος τοῦ ἀγοραστοῦ ἐν μέρος κεχωρισμένον καὶ συγκε-

1. Rolte σελ. 58.

2. Rolte σελ. 58.

3. Gaubert σελ. 323.

4. Rolte σελ. 99. Renard σελ. 100.

κριμένον, δὲν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ γεννηθῇ ζήτημα ἐλαττώσεως ἢ αὐξήσεως τοῦ βάρους καὶ ὁ πωλητὴς θὰ ὑποχρεωθῇ πάντοτε νὰ παραδώσῃ ἀκριβῶς τὴν πωληθεῖσαν ποσότητα, μίᾳ ὀφειλῇ γένους δὲν δύναται νὰ ἐξαφανισθῇ διὰ τῆς ἀπωλείας τοῦ ὀφειλομένου πράγματος. Εἵπομεν ἄνωτέρω πῶς ἡ εἰδίκευσις λαμβάνει χώραν ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ, συνεπῶς ὁ ὄρος οὗτος εἶνε ἐφαρμοστέος πάντοτε, ἐκτὸς ἐὰν πρόκηται περὶ πραγμάτων φορτωθέντων εἰς σωρόν.

Μετὰ τὴν καθιέρωσιν ἐν τῇ ἐμπορικῇ πρακτικῇ τοῦ ὄρου περίπου ἕτερος ὄρος ἐδημιουργήθη, ὅστις καθιέρωθεις κατ' ἀρχὰς διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν δολιότητα τῶν ἀποστολέων, ἐφηρμόσθη εἴτα διὰ τὴν μείωσιν τοῦ βάρους τὴν ὀφειλομένην εἰς ἄλλας αἰτίας καὶ οὐχὶ εἰς θὰ λάσσια γεγονότα, καὶ κυρίως κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν σύστασιν τοῦ ἐμπορεύματος. Ὁ ὄρος οὗτος εἶνε «βάρος καθαρόν, βεβαιούμενον κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν»¹. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὄρου τούτου τὸ τίμημα τὸ ὀφειλόμενον παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ δὲν ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ βάρους, τὸ ὁποῖον εἶχον τὰ ἐμπορεύματα κατὰ τὸν χρόνον τῆς φορτώσεως. Ὁ πωλητὴς δὲν ἐκδίδει τιμολόγιον ὀριστικὸν εἰς τὸν τόπον τῆς φορτώσεως, ἀρκεῖται νὰ ἐκδώσῃ ἐν προσωρινὸν τιμολόγιον τὸ ὁποῖον θὰ παύσῃ ὄν τοιοῦτον μετὰ τὴν ζύγισιν εἰς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ τοῦ φορτίου, δηλαδή μετὰ τὴν δευτέραν ζύγισιν, ἣτις θὰ λάβῃ χώραν εἰς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ, ὅποτε θὰ καθορισθῇ τὸ ἀκριβὲς βάρος, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου θὰ πληρώσῃ ὁ ἀγοραστής. Ὁ ὄρος οὗτος δίδει τὸ ἐνδόσιμον, ὅτι ὅλοι

1. Ausgeliefertes Gewicht, deliveret weight, poids reconnu au débarquement. Rolte σελ. 80, Renard σελ. 99.

οἱ κίνδυνοι, δηλαδή καὶ αἱ ἀπώλειαι, ἀφορῶσι τὸν πωλητήν, διότι πῶς θέλει συνταχθῇ τὸ ὀριστικὸν τιμολόγιον ἐν περιπτώσει ὀλικῆς ἀπωλείας τοῦ φορτίου ἐλλείψει ὅρου καθορίζοντος, ὅτι ἐν περιπτώσει ὀλικῆς ἀπωλείας τὸ βάρος τῆς φορτώσεως θέλει ληφθῇ ὑπ' ὄψει; Ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ἐρωτήματος τούτου συνήγαγον τινές, ὅτι συνομολογουμένου τοῦ ὅρου «βάρος καθαρὸν κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν» δὲν πρόκειται πλέον περὶ ἀγοραπωλησίας τσίφ, ὅτι δηλαδή αἱ ἐμπορικαὶ συνήθειαι αἱ ἐφαρμοζόμεναι ἐπὶ τῆς ἀγοραπωλησίας ἐν ἧ ἔχει συνομολογηθῇ ὁ ὅρος τσίφ, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν, ὅταν συνομολογῇται ὁ ὡς ἄνω ὅρος¹. Τοῦτο ὁμως δὲν εἶνε ὀρθόν. Ἀμφότεροι οἱ ὅροι δύνανται νὰ συνυπάρξουν, οὐδεμία μεταβολὴ ἐπέρχεται εἰς τὸ τίς φέρει τὸν κίνδυνον. Ἐὰν ἀπολεσθῶσι τὰ ἐμπορεύματα κατὰ τὸν πλοῦν, τότε παραμένει ὁ ἀγοραστής ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, ὅπερ ἐν περιπτώσει ὀλικῆς ἀπωλείας θὰ ὑπολογισθῇ ἐπὶ τοῦ πιθανοῦ μεγαλυτέρου βάρους τοῦ ἐμπορεύματος, διατηρῶν ἐννοεῖται τὴν ἀξίωσίν του ἐναντίον τῆς ἀσφαλείας².

Ὅταν ὁμως τὸ ἐμπόρευμα φθάσῃ εἰς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ μειωμένον κατὰ βάρος, ἐρωτᾶται, ἔχει ἀπολύτως ἐφαρμογὴν ὁ ὡς ἄνω ὅρος, εἴτε ἢ μείωσις τοῦ βάρους προῆλθεν ἐκ θαλασσίων γεγονότων εἴτε ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐμπορεύματος; Ὡς καὶ ἄνωτέρω εἵπομεν, ὁ ὅρος οὗτος συνομολογεῖται διὰ τὰς μειώσεις τὰς ὀφειλομένας εἰς γεγονότα ἀνεξάρτητα τῶν θαλασσίων κινδύνων, συνεπῶς πρέπει νὰ κάμωμεν διάκρισιν. Ὁ πωλητὴς ἔχει τὴν

1. Rolte σελ. 81, Renard σελ. 99.

2. Codret σελ. 104, Renard σελ. 27, Staub's § 382. anm 49a. R. G. LXXXVII σελ. 131, R. G. XI 3, Rolte, 99. Tribunal Supérieur hanséatique 4 Mars 1924, Dor 8. 56

ὑποχρέωσιν νὰ ὑποστῇ τὴν μείωσιν τὴν ὀφειλομένην εἰς γεγονότα ἀνεξάρτητα τοῦ πλοῦ π.χ. εἰς πλάνην κατὰ τὴν ζύγισιν, εἰς τὴν φόρτωσιν, ἢ εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἐμπορεύματος, καὶ ὁ ἀγοραστὴς δὲν ὀφείλει τίμημα εἰ μὴ ἐν ἀναλογίᾳ τῆς ποσότητος ἢ ὁποῖα τῷ παρεδόθη. Τοῦναντίον τὰ ἐλλείμματα καὶ αἱ ἀβαρίαι αἱ ὀφειλόμεναι εἰς τὰ γεγονότα τοῦ πλοῦ εἶνε καὶ μένουν πάντοτε, παρὰ τὸν ὄρον «βάρος βεβαιούμενον κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν», εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ οὗτος ὀφείλει ὀλοκλήρον τὸ τίμημα, καίτοι κατὰ τὸν πλοῦν μέρος τοῦ φορτίου ἀπωλέσθη, ἢ κατεστράφη. Δὲν δύναται τις λοιπὸν νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ἀγοραπωλησίας τσίφ εὐρίσκεται τροποποιημένη διὰ τοῦ ὄρου «βάρος βεβαιούμενον κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν», ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ ὄρου τούτου μόνον μερικὴ μεταβίβασις τῶν κινδύνων εἰς βάρος τοῦ πωλητοῦ ὑπάρχει.

Τὴν ὥς ἄνω ἐρμηνείαν τοῦ ὄρου «βάρος βεβαιούμενον κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν» ἐνισχύει τὸ πολλάκις ῥητῶς συμφωνούμενον, ὅτι ἡ ἐν τῷ προσωρινῷ τιμολογίῳ ὀριζομένη ποσότης θέλει θεωρηθῇ ὀριστική, ἐν ᾗ περιπτώσει τὸ ἐμπόρευμα κατὰ τὸν πλοῦν ἤθελεν ὑποστῇ ἀβαρίαν τινά, καὶ συνεπῶς ῥητῶς καθορίζεται ὅτι ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν ὀλοκλήρου τοῦ τιμήματος, ἐὰν τὸ ἐμπόρευμα ὑποστῇ ἀβαρίαν τινὰ κατὰ τὸν πλοῦν.

Ἐν συνεχείᾳ τῶν ὄρων «περίπου», «βάρος βεβαιούμενον κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν», ἐδημιουργήθη ὁ ὄρος «βάρος ὠρισμένον»· διὰ τοῦ ὄρου τούτου, ὁ πωλητὴς ἀναλαμβάνει νὰ παραδώσῃ πρὸς τὸν ἀγοραστὴν ὠρισμένην ποσότητα, ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει προκύψῃ διαφορά, τότε ὁ ἀγοραστὴς ἀναλαμβάνει νὰ πληρώσῃ τὴν ἐπὶ πλέον διαφορὰν πέραν τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τῆς ἀγορᾶς ¹.

1. Renard 101, Gaubert 343.

Καὶ διὰ τοῦ ὅρου τούτου οὐδαμῶς μεταβάλλονται τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς ἀγοραπωλησίας τσίφ, καὶ κυρίως τὸ ὅτι οἱ κίνδυνοι ἀφορῶσι τὸν ἀγοραστήν καὶ τὸ ὅτι ἡ παράδοσις γίνεται εἰς τὸν λιμένα τῆς φορτώσεως.

IV

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΩΛΗΤΟΥ

Γ Ε Ν Ι Κ Α

Καὶ ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ ὡς καὶ εἰς πᾶσαν ἀγοραπωλησίαν ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται εἰς παράδοσιν τοῦ πωληθέντος πράγματος καὶ εὐθύνεται ἐν ἧ περιπτώσει τὸ παραδοθὲν δὲν ἔχει τὰς συμφωνηθείσας ιδιότητες, καὶ ἐπὶ πλέον εἰς τὴν ἀγοραπωλησίαν τσίφ ὑποχρεοῦται νὰ φορτώσῃ καὶ νὰ ἀσφαλίσῃ τὸ πωληθὲν ἐμπόρευμα.

Αἱ ὑποχρεώσεις αὗται τοῦ πωλητοῦ ἐξετάζονται εἰδικώτερον ἐν τοῖς ἐπομένοις.

Πρὶν ἢ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν κατ' ἰδίαν ἔρευναν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ πωλητοῦ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν φόρτωσιν καὶ ἀσφάλισιν, ἀνάγκη νὰ καθορίσωμεν μὲ τίνα ιδιότητα ἐνεργεῖ ταύτας. Ἐνεργεῖ ταύτας ὡς πωλητῆς, ἢ ὡς ἐντολοδόχος τοῦ ἀγοραστοῦ; Τὸ ἐρώτημα δὲν στερεῖται πρακτικῆς σημασίας. Ὑπεστηρίχθη¹ ὅτι ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ ἡ κυρία καὶ πρωτίστη ὑποχρέωσις τοῦ πωλητοῦ εἶνε ἡ παράδοσις τοῦ ἐμπορεύματος, πᾶσαι δ' αἱ λοιπαὶ ὑποχρεώσεις, ἥτοι ἡ τῆς φορτώσεως καὶ ἀσφαλίσεως, προέρχονται ἐκ μιᾶς σιωπηρᾶς ἐντολῆς, ἣν παρέχει ὁ ἀγοραστής καὶ ἣν ἀποδέχεται ὁ πωλητῆς, συνεπῶς ὁ πωλητῆς ἐνεργῶν

1. Caubert 273, Abram 239, Ripert II 1903, Boncase 734.

ἐν προκειμένῳ ἐνεργεῖ ὡς ἐντολοδόχος τοῦ ἀγοραστοῦ. Ἐὰν δὲ ἐν ἡθελεν ὑποτεθῇ, ὅτι κατήρτισεν ἀσφάλισιν ἀποκλείουσιν τοὺς κινδύνους, οἵτινες κανονικῶς δεόν νὰ περιλαμβάνονται, ἢ κατήρτισε νά ὑλῳσιν ὑπὸ ἐξαιρετικὸν ὅρους, δὲν παρεβίασε τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ἀγοραπωλησίας ὑποχρεώσεις του, ἀλλὰ τὰς ἐκ τῆς ἐντολῆς τοιαύτας καὶ συνεπῶς προκειμένου νὰ καθορίσωμεν ποῖα τὰ δικαιώματα τοῦ ἀγοραστοῦ ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν τοιούτων ὑποχρεώσεων δεόν ν' ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν σύμβασιν τῆς ἐντολῆς.

Ἡ τοιαύτη ὁμῶς ἐρμηνεία, ἡ ἐμφανίζουσα τὴν ἀγοραπωλησίαν τσίφ ὡς πολυσύνθετον, δὲν φαίνεται ὀρθή. Ἡ ἀγοραπωλησία τσίφ δὲν ἐνέχει ἐν ἑαυτῇ παρὰ μίαν καὶ μόνον σύμβασιν, τὴν σύμβασιν τῆς ἀγοραπωλησίας· ὁ πωλητὴς ἀναλαμβάνει διὰ τῆς ἀγοραπωλησίας τσίφ νὰ παραδώσῃ πρὸς τὸν ἀγοραστήν πρᾶγμα φορτωμένον καὶ ἡσφαλισμένον. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ θεωρήσωμεν ὅτι ἡ παράδοσις, φόρτωσις καὶ ἀσφάλισις ἀποτελοῦσι ἐν ἀδιαίρετον. Ἡ ἐρμηνεία ἡ δεχομένη ὅτι ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ ἐνυπάρχει καὶ ἐντολή, ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι διήρθεσαν τὰς διαφόρους ὑποχρεώσεις τοῦ πωλητοῦ ἵνα τὰς χαρακτηρίσουν, ἀλλὰ διαιροῦντες διήρουν αὐτὸ τὸ ἀδιαίρετον ¹, καὶ αὐτὸς ὁ Bonecase, δεχόμενος τὴν θεωρίαν τῆς ἐντολῆς, ὁμιλῶν περὶ τῆς προθεσμίας τῆς φορτώσεως λέγει ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ οὐχ ἥττον ἐν σύνολον ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο μετὰ τῆς πωλήσεως. Ἀλλὰ πῶς εἶνε δυνατὸν ἄλλοτε μὲν νὰ θεωρῶμεν ὅλα τὰ στοιχεῖα ταῦτα ἐν σύνολον καὶ ἄλλοτε ὄχι;

1. Renard σελ. 54, Codret σελ. 9.

Φ Ο Ρ Τ Ω Σ Ι Σ

Ὁ πωλητὴς ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως τὸ πωληθὲν ἐμπόρευμα φορτώσῃ, ἀφ' οὗ προηγουμένως συσκευάσῃ τοῦτο προσηκόντως ¹ καὶ καταβάλλῃ πάντα τὰ ἐξαγωγικὰ τέλη καὶ λοιπὰ παρεμφερῆ δικαιώματα τοῦ λιμένος φορτώσεως.

Ἰσχυρίζομενοι ὅτι ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ ἐνεργήσῃ τὴν φόρτωσιν, δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι δέον ὁ ἴδιος νὰ φορτώσῃ τὸ ἐμπόρευμα, ἀλλ' ὅτι ἔχει ὑποχρέωσιν, ὅπως παραδώσῃ ἐμπορεύματα φορτωθέντα ἐντὸς τοῦ ὁρισμένου χρόνου, δύναται δηλαδὴ ν' ἀγοράσῃ παρ' ἄλλου ἐμπορεύματα φορτωθέντα ἐμπροθέσμως καὶ νὰ παραδώσῃ ταῦτα πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεώς του.

Προβαίνων εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς φορτώσεως ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ μὴ συνάψῃ ναυλοσύμφωνον μετὰ ἀτμοπλοῖας τῆς ὁποίας γνωρίζῃ τὴν κακοπιστίαν, ἢ τῆς ὁποίας τὰ πλοῖα γνωρίζῃ ὅτι εἶναι ἀκατάλληλα πρὸς μεταφορὰν τῶν περὶ ὧν ἡ ἀγοραπωλησία ἐμπορευμάτων, καὶ ἐν γένει ἐν τῇ καταρτίσει τῆς ναυλώσεως καίτοι ἐνεργεῖ ἐπ' ὀνόματί του καὶ δι' ἴδιον λογαριασμόν, ὀφείλει νὰ ἐπιδείξῃ πᾶσαν δυνατὴν ἐπιμέλειαν, ἄλλως θεωρεῖται ὅτι δὲν ἐξεπλήρωσε προσηκόντως τὰς ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ ὑποχρεώσεις του ².

Συνήθως ἐν τῇ πρακτικῇ δὲν λαμβάνει χώραν κατάρτισις ναυλοσυμφώνου, τοῦτο ἀναπληροῖ ἡ φορτωτικὴ ³. Ἡ φορτωτικὴ δέον νὰ μὴ περιέχῃ ἐξαιρετικούς ὅρους. Ἡ λήψις φορτωτικῆς μὲ ἐξαιρετικούς ὅρους ὑπὲρ τοῦ

1. Codret σελ. 21, Renard σελ. 66, Holländer σελ. 4.

2. Staub's 382 anm 48α

3. Ἀναστασιάδου 330 σημ 1.

μεταφορέως ἀποτελεῖ παράβασιν τῶν συμπεφωνημένων. Ὁ πωλητὴς θεωρεῖται ὅτι ἐξεπλήρωσεν τὰς ὑποχρεώσεις του ἐὰν ἔλαβε φορτωτικὴν μὲ τοὺς συνήθεις ὅρους τοῦ λιμένος τῆς φορτώσεως, καθόσον δὲν εἶνε εἰς θέσιν τοὺς συνήθεις ὅρους τῆς φορτώσεως νὰ μεταβάλῃ.

Ἦδη προκύπτει τὸ ἐρώτημα, ἀπαιτεῖται νὰ λάβῃ χώραν πραγματικὴ φόρτωσις ἢ εἶνε ἀρκετὸν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ πωλητοῦ ἢ παρὰ τῆς ἀτμοπλοΐας λῆψις τοῦ ἐμπορεύματος πρὸς φόρτωσιν ;

Οἱ ἐξαγωγεῖς ἐμπορευμάτων παρέδιδον πολλάκις τὰ ἐμπορεύματα εἰς τὰς ἀτμοπλοΐας, αἵτινες ἐχορήγουν εἰς αὐτοὺς ἐν ἑγγραφον δι' οὗ ὑπέσχοντο τὴν φόρτωσιν, ὅταν δὲ αὕτη ἐπραγματοποιεῖτο ἐχορήγουν τὴν δέουσαν φορτωτικὴν. Ἐπειδὴ ὅμως μετὰ τῆς παραδόσεως καὶ τῆς φορτώσεως ἐμετολάβει πολλάκις ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὸ ὅποιον ὁ φορτωτὴς δὲν εἶχε μετὰ τῶν χειρῶν του παρὰ μόνον μίαν ἀπόδειξιν ἣν δὲν ἠδύνατο νὰ ἐμπορευθῇ, ὥς ἐκ τούτου ἡ ἐμπορικὴ πρακτικὴ παρὰ τὴν τακτικὴν φορτωτικὴν ἐδημιούργησε ἐν ἄλλο ἑγγραφον ὁμοίως καλούμενον φορτωτικὴ, τὸ ὅποιον δὲν βεβαιοῖ τὴν φόρτωσιν τοῦ ἐμπορεύματος ἐπὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ μόνον τὴν λῆψιν αὐτοῦ πρὸς φόρτωσιν παρὰ τῆς ἀτμοπλοΐας ἀναλαμβάνουσης τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως φορτώσῃ τὸ ἐμπόρευμα ἐπὶ τοῦ ὑποδειχθέντος πλοίου, καὶ ἐνίοτε ἐπὶ ἐνὸς τῶν ἀκολουθῶν πλοίων. Μία τῶν κυριωτέρων ἀπόψεων τῆς φορτωτικῆς, ἡ βεβαίωσις δηλαδή τῆς φορτώσεως, ἐξαφανίζεται, ἐφόσον ὑπάρχει ὑπόσχεσις μόνον πρὸς φόρτωσιν.

Τὸ ὥς ἄνω λοιπὸν τεθεὶν ἐρώτημα τίθεται ἄλλως: ὁ πωλητὴς τῆς ἀγοραπωλησίας τσίφ ἐκπληροῖ τὰς ὑποχρεώσεις του προσφέρων φορτωτικὴν πρὸς φόρτωσιν ;

Ἐὰν δεχθῶμεν τὴν καταφατικὴν λύσιν, ὁ ἀγοραστὴς λαμβάνει ἐν ἔγγραφον τὸ ὅποῖον δὲν παρέχει αὐτῷ τὴν βεβαιότητα ὅτι τὸ ἐμπόρευμα τῷ ὄντι ἐφορτώθη. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς πληρώσῃ τὸ τίμημα αὐτοῦ τοῦ ἐμπορεύματος ἢ ἀποδεχθῇ τὴν συναλλαγματικὴν ἢ ὁποῖα θὰ τῷ ἐμφανισθῇ, αὐτὴ ἢ πληρωμὴ ἢ αὐτὴ ἢ ἀποδοχὴ δυνατὸν νὰ ἔχουν ἐπιβλαβεῖς συνεπείας, διότι ἐνδεχόμενον τὰ ἐμπορεύματα ν' ἀπολεσθῶσι πρὸ τῆς φορτώσεώς των, ὅταν εὐρίσκονται ἀκόμη εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς ἀτμοπλοΐας, ἢ συνεπείᾳ οἰουδήποτε τυχαίου γεγονότος ἢ φόρτωσις νὰ μὴ λάβῃ χώραν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἀγοραστὴς θὰ στραφῇ ἐναντίον τοῦ πωλητοῦ, διότι αἱ ἀτμοπλοῖαι λαμβάνουν πρόνοιαν νὰ ὀχυροῦνται δι' ὅρων ἐν τῇ φορτωτικῇ, ἐναντίον τῶν τοιούτων κινδύνων, ἀλλ' ὁ πωλητὴς ἐδρεύει εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἡ προσφυγὴ ἐναντίον αὐτοῦ κινδυνεύει νὰ εἶνε ἐπισφαλὴς καὶ δυσχερὴς. Δὲν δύναται δὲ νὰ στραφῇ κατὰ τῆς ἀσφαλιστικῆς ἐταιρείας, καθ' ὅσον ἡ ἀσφάλεια ἄρχεται πάντοτε ἀφ' ἧς ἐποχῆς τὸ ἐμπόρευμα ἐγκαταλείπει τὸ ἔδαφος. Κυρίως ὁμως διὰ τῆς φορτωτικῆς πρὸς φόρτωσιν στερεῖται ἡ ἀγοραπωλησία τσὶφ τῆς εὐχερείας ὅπως συνδυσασθῇ μὲ πίστωσιν, καθ' ὅσον αἱ Τράπεζαι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ δεχθῶσι μίαν τοιαύτην φορτωτικὴν.

Παρ' ὅλους ὁμως τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἐγένετο δεκτὸν καὶ παρὰ τῆς Γαλλικῆς καὶ Γερμανικῆς Νομολογίας, ὅτι ἡ φορτωτικὴ πρὸς φόρτωσιν ἐκπληροῖ τοὺς ὅρους τῆς ἀγοραπωλησίας τσὶφ¹. Φρονῶ ὅτι ὀρθότερον εἶνε νὰ

1. Cour d'appel de Paris 2 Mars 1922 R. I. D. M. 34 p. 574, Cour d'appel d'Aix 17 Mars 1925 R.I.D.F.M. t. 2 σελ. 54. Reichsgericht 2 Mai 1923. Rolte 21, Codret 58, Renard 58. W. R. Bisschop, Du connaissance reçu pour embarquement en droit anglais. Dor 3, 12. Contra Cour d'appel de

μὴ ἀποδεχθῇ τις γενικὴν τινα λύσιν, ἀλλὰ νὰ ἐξαρτήσῃ ταύτην ἐκ τῶν ἐκάστοτε πραγματικῶν γεγονότων. Ἐὰν ὁ πωλητὴς ἔχων τὰ πωληθέντα ἐμπορεύματα ἔτοιμα πρὸς φόρτωσιν ἐντὸς τῆς ταχθείσης πρὸς φόρτωσιν προθεσμίας, δὲν εὐρίσκει πλοῖον πρὸς ἀποστολὴν αὐτῶν καὶ παραδίδει ταῦτα εἰς ἀτμοπλοϊκὴν ἐταιρείαν, ἵνα τὰ ἀποστείλῃ μὲ τὸ πρῶτον ἀτμόπλοιον, ὃπερ διὰ τῶν δρομολογίων τῆς ἡ ἀτμοπλοῖα καθορίζει, δὲν πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὅτι δὲν ἐκπληροῖ τὰς ὑποχρεώσεις του, ἐὰν ὁμως καίτοι ὑπάρχει πλοῖον ἀναχωροῦν δὲν δίδει πρὸς φόρτωσιν τὰ ἐμπορεύματα εἰς τὸ ἀναχωροῦν πλοῖον, ἀλλὰ εἰς ἑτέραν ἀτμοπλοϊάν καὶ λαμβάνει φορτωτικὴν πρὸς φόρτωσιν, δὲν δυνάμεθα παρὰ ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι τὴν τοιαύτην φορτωτικὴν ὀφείλει νὰ ἀποδεχθῇ ὁ ἀγοραστὴς ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ.

Ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ ὑπάρχει πάντοτε χρόνος φορτώσεως. Ὁ χρόνος τῆς φορτώσεως ἔχει μεγάλην σημασίαν. Σχεδὸν ὅλα τὰ εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα τὰ διαπραγματεύονται εὐθὺς ὥς αἱ ταχθεῖσαι προθεσμίαι παρέλθουν.

Συνήθως ὁ χρόνος τῆς φορτώσεως καθορίζεται ἢ φόρτωσις Σεπτεμβρίου-Ὀκτωβρίου, ὁπότε ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται νὰ φορτώσῃ ἀπὸ τῆς πρώτης Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Ὀκτωβρίου, ἢ φόρτωσις ἄμεσος, ὁπότε ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται νὰ φορτώσῃ ἐντὸς τῆς βραχυτέρας δυνατῆς προθεσμίας¹, ἢ φόρτωσις τὸ ταχύτερον, ὁπότε ὑποχρεοῦται νὰ φορτώσῃ ἐντὸς δύο ἢ τριῶν

Bruxelles 7 Mai 1924. Dor 8, 61, Cour de cassation du Royaume 22 Décembre 1925. Dor 14, 494. Γ. Σημίτου, 'Ἡ φορτωτικὴ πρὸς φόρτωσιν ἐν Θέμιδι ΛΗ' σελ. 525.

1. Gaubert § 274. Souillard 263.

ἑβδομάδων¹, ἢ τέλος μὲ πρῶτον ἀτμόπλοιον. Ὁ τελευταῖος οὗτος ὅρος εἶνε ἴσως ὁ πλέον αὐστηρὸς ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἐὰν ἡ φόρτωσις δὲν πραγματοποιηθῇ ἐπὶ τοῦ πρώτου ἀναχωρήσαντος ἀτμοπλοίου, ὁ πωλητὴς ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ὅτι, παρ' ὅλην τὴν ἐπιμέλειαν τὴν ὅποιαν κατέβαλε, τὸ πλοῖον δὲν ἠδυνήθη νὰ παραλάβῃ τὸ ἐμπόρευμα². Πολλάκις εἰς τὴν ἐν τῇ συμβάσει προθεσμίαν προστίθεται ἡ λέξις «περίπου»· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δίδεται τῷ πωλητῇ προθεσμία ἡμερῶν τινων πέραν τῆς ταχθείσης διὰ τῆς συμβάσεως³.

Ὅταν συνεφωνήθῃ «ἐμπόρευμα διαθέσιμον», ἡ φόρτωσις δέον τὰ γίνῃ ἀμέσως⁴.

Ἐὰν δὲν ὠρίσθῃ χρόνος πρὸς φόρτωσιν, νοεῖται ἄμεσος φόρτωσις⁵.

Ἐὰν ἡ φόρτωσις ἐγένετο ἐμπροσθέντως, ὁ πωλητὴς ἐξεπλήρωσε τὰς ὑποχρεώσεις του ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ἀτμοπλοίου⁶. Ἐν τούτοις πολλάκις ὁ ἀγοραστὴς αὐξάνει ἐπὶ πλέον τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ πωλητοῦ ἀπαιτῶν ὅπως τὸ ἀτμόπλοιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐφορτώθῃ τὸ πωληθὲν ἐμπόρευμα ἀναχωρήσῃ εἰς ὠρισμένην ἡμέραν· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ τυχὸν βραδεῖα ἀναχώρησις τοῦ πλοίου βαρύνει τὸν πωλητὴν, ἔστω καὶ ἐὰν προῆλθεν ἐκ σφάλματος τοῦ πλοιάρχου, δὲν δύναται δὲ ὁ πωλητὴς νὰ ἐπικαλεσθῇ ἀνωτέραν βίαν, διότι εἰς τὰς

1. Abram § 264. Gaubert § 274. Cremieu σ. 378.

2. Cour d'appel d'Aix 11 Février 1920 R. I. D. M. 32. 377 καὶ σημ. Cremieu Boncase § 738.

3. Souillard σελ. 66.

4. Tribunal de Com. de Marseille 13 novemb. 1925 R. d. D. M. F.: t. 2 p. 183.

5. Souillard σελ. 62, 106 (1923). Ἐφετείου Αἰγαίου Θέμ. ΛΕ' 73.

6. Ἀπόφασις γνωμοδ. ἐπιτροπῆς Χρημ. Ἐμπορευμ. ὑπ' ἀριθ. 17, ἐτησίᾳ ἐκθεσίς 1925 σελ. 27.

τοιούτας συμβάσεις αἱ ὑποχρεώσεις εἶνε αὐστηραί, μὴ ἐπιδεχόμεναι τροποποιήσεις ἐξ οὐδεμιᾶς αἰτίας ¹.

Ἡ προθεσμία τῆς φορτώσεως εἶνε διαλυτικὸς ὅρος τῆς συμβάσεως τσίφ, ἢ μὴ ἐντὸς τῆς προθεσμίας φόρτωσις ἀνατρέπει τὴν σύμβασιν ².

Ἐὰν διὰ τῆς συμβάσεως τσίφ καθωρίσθῃ ὅτι ἡ φόρτωσις δέον νὰ γίνῃ μέχρι τῆς....., ἡ προσφορὰ ἐμπορεύματος ἤδη φορτωθέντος κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως δέον νὰ θεωρηθῇ ισχυρά. Ὁ ἀγοραστής δὲν δύναται νὰ ισχυρισθῇ ὅτι ὁ ὅρος οὗτος ἀποτελεῖ *dies a quo* καὶ ἐπομένως τὸ σημεῖον τῆς ἐνάρξεως τῆς προθεσμίας εἶνε ἡ ἡμέρα τῆς συμβάσεως.

Ὡς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ πωλητὴς νὰ βραδύνῃ τὴν φόρτωσιν, οὕτω δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἐπιταχύνῃ αὐτήν, διότι ὁ χρόνος τῆς φορτώσεως ἔχει ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐμπορεύματος ³.

Θὰ θεωρήσωμεν ὡς ἐμπροθέσμως γενομένην φόρτωσιν ἀρξαμένην πρὸ τοῦ χρόνου, ἀλλὰ περαιωθεῖσαν ἐντὸς τοῦ συνομολογηθέντος πρὸς φόρτωσιν χρόνου.

Ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ ἀγοραστής ἤθελεν ἀποδεχθῇ τὸ ἐνωρὶς φορτωθὲν ἐμπόρευμα, τότε οἱ κίνδυνοι ἐπιβαρύνουσιν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς φορτώσεως ⁴.

Ὁ χρόνος τῆς φορτώσεως ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς

1. Rolte σελ. 26, Souillard σελ. 62.

2. Abram § 242. Codret σελ. 26. Renard σ. 57. Bonecase § 718. Tribunal de Commerce de Marseille 2 Mars 1925 R. d D. F. M. t. I p. 54. Γνωμοδότησις γνωμ. ἐπιτροπῆς Χρημ. Ἐμπ. ἐτησίᾳ ἔκθεσις 1925 σελ. 36. Rolte σελ. 26. Marseille 12 Janvier 1912 R. I. D. M. XXVIII 389, 32 (1919). Ἐφετερίου Θεσσαλονίκης ἐν Θέμ. Α' σ. 613.

3. Abram § 260. Souillard p. 62. Gaubert § 275. Ripert § 1892. Codret p. 26. Rolte σελ. 35, ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 15 γνωμοδοτικῆς ἐπιτροπῆς χρημ. ἐμπορ. ἐν ἐκθέσει 1925, σελ. 26.

4. Staub's § 382 anm 52a.

φορτωτικῆς, ἣτις ἀποδεικνύει καὶ κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, καθόσον καὶ οὗτος εἶνε ἐνδιαφερόμενος¹. Ἰσχύει ὁμως ἡ τοιαύτη ἀπόδειξις ὡς *prime facie* καὶ συνεπῶς δύναται ὁ ἀγοραστής ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀβασιμότητα τῆς χρονολογίας².

Μία ἀβασιμότης τῆς χρονολογίας τῆς φορτωτικῆς ὑπάρχει ὅταν ἡ φορτωτικὴ τὴν φόρτωσιν σημειοῖ γενομένην εἰς χρόνον μὴ ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Πρόκειται περὶ ψευδοῦς χρονολογήσεως, καὶ ἐμφανίζεται αὕτη ὡς προχρονολόγησις, ἐὰν φέρῃ ἡμερομηνίαν φορτώσεως ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῆς φορτώσεως, τὰ ἐμπορεύματα ὁμως πρὸ αὐτοῦ τοῦ χρόνου ἐφορτώθησαν, ὡς μεταχρονολόγησις, ἐὰν φέρῃ ἡμερομηνίαν ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, τὰ ἐμπορεύματα ὁμως τὸ πρῶτον μετὰ τὴν πάροδον τῆς προθεσμίας ἐφορτώθησαν.

Ἡ μὴ ἀληθὴς ἡμερομηνία ἐν ταῖς φορτωτικαῖς δὲν εἶνέ τι σπάνιον ἐν ὅλαις ταῖς ἀγοραῖς τοῦ κόσμου. Κατὰ βάσιν δὲν πρόκειται περὶ ἀπάτης. Αἱ ἀτμοπλοῖαι αἵτινες καθορίζουσι τὴν ἀναχώρησιν ἐνὸς ἀτμοπλοίου των δι' ὠρισμένον μῆνα π. χ. Νοέμβριον, ἀναγγέλλουν τὴν τοιαύτην ἀναχώρησιν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν φορτωτῶν καὶ πρὸς ἴδιον συμφέρον θεωροῦν ἑαυτὰς ἐτοιμούς διὰ φόρτωσιν μὲ τὸ ἀναγγελθὲν ἀτμόπλοιον καὶ ἐκδίδουν φορτωτικὰς μὲ φόρτωσιν Νοεμβρίου, πλὴν ὁμως ἐκ λόγων διαφόρων τὸ ἀτμόπλοιον βραδύνει καὶ ἡ φόρτωσις δὲν ἐπιτυγχάνεται ἐντὸς τοῦ Νοεμβρίου, ἐν τούτοις ἡ φορτωτικὴ κυκλοφορεῖ μὲ φόρτωσιν Νοεμβρίου.

1. Gaubert § 273. Staub's § 382 anm 49b. Rolte p. 44, Codret p. 26.

2. Pappenheim p. 311. Ἀναστασιάδου § 330 σημ. 1. Rolte σελ. 44. Holländer σελ. 4, 785 (1906). Ἐφετείου Πατρῶν Θέμις K 125. Ὁ Gaubert ἀρνεῖται εἰς τὸν ἀγοραστήν τὸ δικαίωμα τῆς ἀνταποδείξεως, διότι θεωρεῖ τὸν πωλητὴν ἐν τῇ φορτῶσει ὡς ἐντολοδόχον τοῦ ἀγοραστοῦ.

Ἐν περιπτώσει προχρονολογήσεως ἢ μεταχρονολογήσεως τῆς φορτωτικῆς εἶνε ὑπεύθυνος ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ ὅτε πωλητῆς καὶ ἡ ἀτμοπλοῖα.

Ἡ φόρτωσις δέον νὰ γίνῃ ἐπὶ πλοίου κατὰλλήλου καὶ ἐτοίμου πρὸς πλοῦν, καὶ οὐχὶ ἐπὶ πλοίου δυναμένου λόγῳ διατυπώσεων ἢ ἐπισκευῶν ν' ἀναχωρήσῃ βραδύτερον. Δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ πωλητῆς ὅτι ἐκπληροῖ τὰς ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας τσὶφ ὑποχρεώσεις του ἐὰν φορτώσῃ ἐπὶ πλοίου, ὅπερ κατὰ δρομολόγιον μὲν πρόκειται ν' ἀναχωρήσῃ ἐντὸς τῆς διὰ τῆς συμβάσεως καθοριζομένης προθεσμίας φορτώσεως, πράγματι ὅμως πολὺ βραδύτερον¹. Δὲν εἶνε ἀπολύτως ἐλεύθερος ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ πλοίου ὁ πωλητῆς, ὁφείλει οὖτος νὰ ἐκλέξῃ πλοῖον κατευθυνόμενον κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ, τότε καὶ μόνον δὲν ἔχει οὗτος τοιαύτην ὑποχρέωσιν, ὅταν καθίσταται ἀδύνατος ἢ ἀνεύρεσις τοιοῦτου πλοίου². Τοιαύτην ὑποχρέωσιν ἔχει ὁ πωλητῆς, καθόσον ὁφείλει νὰ μεριμνήσῃ ὅπως οἱ κίνδυνοι τοῦ πλοῦ, οἵτινες ἀφορῶσι τὸν ἀγοραστήν, μὴ κατασιῶσι μεγαλύτεροι, τοῦτο δὲ συμβαίνει ὅταν τὸ πλοῖον δὲν κατευθύνεται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ³. Ὁ πωλητῆς ὡσαύτως

1. Ἡ γνωμοδοτικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Χρηματιστηρίου ἐμπορευμάτων ἀπεφάνθη (ἐτησίᾳ ἐκθεσίς 1925, σελ. 36) ὅτι ὁ φορτωτῆς εἶνε πλήρως ἐν τάξει ἐὰν τὴν μερίδα δι' ἣν ἔχει ὠρισμένην προθεσμίαν φορτώσεως φορτώσῃ ἐμπροθέσμως μέχρι τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ἀνεξαρτήτως ἂν τὸ πλοῖον μείνῃ πέραν τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ἐν τῷ λιμένι τῆς φορτώσεως ἢ ἀλλαχοῦ πρὸς συμπλήρωσιν φορτίου ἢ καὶ ἄλλης αἰτίας. Ἡ γνώμη αὕτη οὐχὶ ὀρθῶς ἐπικαλεῖται ὅτι τὸ τοιοῦτον εἶναι διεθνῶς παραδεδεγμένον. Ἡ Γερμανικὴ καὶ Γαλλικὴ Νομολογία βεβαιοῦσι τὸ ἀντίθετον.

2. Tribunal de Commerce de Marseille 23 Octobre 1925 R. d. D. F. M. t. 2 p. 174.

3. Renard σελ. 63. Ὁ Rolte σελ. 75 δέχεται ὅτι ὁ πωλητῆς ἔχει δικαίωμα καὶ ἐπὶ μὴ κατ' εὐθείαν κατευθυνομένου πλοίου νὰ φορτώσῃ ἐφ' ὅσον δὲν συνωμολογήθῃ τὸ ἀντίθετον.

ὑποχρεοῦται νὰ μὴ ἐνεργήσῃ φόρτωσιν μὲ μεταφόρτωσιν¹. Πολλάκις ὁμως αἱ φορτωτικαὶ καθορίζουν τὴν εὐχέρειαν τῆς μεταφορτώσεως καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐρωτᾶται: ὁ πωλητὴς δὲν ἐκπληροῖ τὰς ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ ἐκ συμβάσεως τσίφ ὑποχρεώσεις του ; Εἶνε βέβαιον ὅτι οἱ ὅροι τῆς φορτωτικῆς δὲν δύνανται ν' ἀντιταχθῶσι κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ², ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἔπεται ὅτι πρέπει ν' ἀποκρούσωμεν μίσην τοιαύτην φορτωτικὴν, καθόσον ἡ ὑλικὴ δύναμις τὴν ὁποίαν διαθέτουν αἱ μεγάλαι ἐταιρεῖαι μεταφορῶν, ὑποχρεοῖ τὸν πωλητήν, ὅπως ἀποδεχθῇ τοὺς ὅρους τῆς φορτωτικῆς, διότι ἄλλως δὲν δύναται νὰ προβῇ εἰς φόρτωσιν.

Διὰ ν' ἀποφύγῃ τὰ συμβαλλόμενα μέρη τὰς ἀμφισβητήσεις καθορίζουν συνήθως ἐν τῇ συμβάσει ἀτμόπλοιον κατ' εὐθείαν. Διὰ τοῦ ὅρου τούτου τὸ Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Πειραιῶς ἀπεφάνθη³, ὅτι δὲν ὑπονοεῖται ὁ πλοῦς τοῦ ἀτμοπλοίου ἐκ τοῦ τόπου τῆς φορτώσεως κατ' εὐθείαν ἄνευ προσεγγίσεως εἰς διαμέσους λιμένας, ἀλλ' ἡ ὑποχρέωσις τῆς μὴ μεταφορτώσεως τοῦ ἐμπορεύματος. Τὰ Γαλλικὰ Δικαστήρια καὶ συνομολογουμένου τοῦ ὅρου τούτου ἐδέχθησαν τὴν εὐχέρειαν τῆς μεταφορτώσεως, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ κατ' εὐθείαν γραμμὴ μεταξὺ τοῦ λιμένος φορτώσεως καὶ προορισμοῦ. Αὕτῃ ἡ λύσις ἐκ πρώτης ὄψεως λογικὴ, δὲν εἶνε ἐν τούτοις ὀρθή, καθόσον ὁ πωλητὴς δὲν πρέπει νὰ ἀναλαμβάνῃ μίαν ὑποχρέωσιν, ὅταν εἶνε δυνατὸν ἐκ τῶν προτέρων νὰ γνωρίζῃ, ὅτι δὲν δύναται νὰ τὴν τηρήσῃ.

Ἡ φύσις τοῦ πλοίου δημιουργεῖ ὡσαύτως δυσχερείας.

1. Ripert § 1698. Codret σελ. 22.

2. Contra Gaubert λόγῳ τῆς ἐντολῆς ἣν δέχεται.

3. Ὑπ' ἀριθ. 1815 τῆς 22 Μαΐου 1925 ἔγγραφον.

Ἡ σύμβασις σιωπᾶ πολλάκις ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ζητήματος. Ἐν σιωπῇ τῆς συμβάσεως ὀφείλομεν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ φόρτωσις ἐμπορευμάτων ἐπὶ ἐνὸς ἱστιοφόρου εἴτε εἶνε τοῦτο ἐφωδιασμένον διὰ κινητηρίου δυνάμεως εἴτε μή, δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ἐκπλήρωσις ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ τῶν ὑποχρεώσεων αὐτοῦ ¹, καθόσον ἡ σιωπὴ τῶν μερῶν ἐπὶ τῶν μέσων τῆς μεταφορᾶς σημαίνει, ὅτι ἡ μεταφορὰ πρέπει νὰ γίνῃ διὰ τοῦ συνήθως χρησιμοποιουμένου μέσου, ὅπερ εἶνε τὸ ἀτμόπλοιον· ἐὰν ὁ πωλητὴς θέλῃ νὰ κάμῃ χρῆσιν ἱστιοφόρου, ὀφείλει νὰ τὸ καθορίσῃ ρητῶς ἐν τῇ συμβάσει· μάλιστα πολλὰ τῶν τυπικῶν συμβολαίων τῆς ἀγοραπωλησίας τοῖς καθορίζουσι τοῦτο.

Ἡ παγκόσμιος ναυτικὴ πρακτικὴ ἐδημιούργησε ἐν νέον ἐγγραφον, γνωστὸν ὑπὸ ὄνομα φορτωτικὴ κατ' εὐθείαν ². Δι' αὐτοῦ τοῦ ἐγγράφου ὁ ἀγωγιάτης, ὅστις δύναται νὰ εἶνε εἴτε μία ἀτμοπλοῖα εἴτε μία σιδηροδρομικὴ ἐταιρεία, ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μεταφέρῃ τὸ ἐμπόρευμα ἐκ τοῦ ἐνὸς σημείου εἰς τὸ ἄλλο, καίτοι τὸ ταξίδιον θὰ γίνῃ διὰ περισσοτέρων ἀτμοπλοίων ἢ περιλαμβάνει ἐνίοτε μεταφορὰν διὰ θαλάσσης καὶ μεταφορὰν διὰ ξηρᾶς. Ἡ φορτωτικὴ κατ' εὐθείαν πλησιάζει πολὺ μιᾶς συνήθους φορτωτικῆς, περιεχούσης τὴν διάταξιν, ἣτις παρέχει τὸ δικαίωμα τῆς μεταφορτώσεως εἰς τὸν ἐφοπλιστήν.

Ὁ ἀγοράζων τοῖς δικαιούται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ὁ πωλητὴς δὲν ἐξεπλήρωσε τὰς ἀπέναντι αὐτοῦ ὑποχρεώσεις ἐφόσον ἐμφανίζει εἰς αὐτὸν φορτωτικὴν κατ' εὐθείαν; Διὰ ν' ἀπαντήσῃ τις εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο, πρέπει ν' ἀποβλέψῃ εἰς τὰς εἰδικὰς περιστάσεις, εἰς τοὺς ἰδιαιτέρους

1. Tribunal de Commerce de Havre 15 Juin 1897 R. I. D. M. XXII 84.

2. Connaissance direct, through bill of lading, durchfracht Konnossement.

ὄρους ἐκάστης περιπτώσεως. Ἐν ἣ περιπτώσει δεχθῶμεν ὅτι εἰς ὠρισμένην περίπτωσιν ὁ πωλητὴς ἐκπληροῖ τὰς ὑποχρεώσεις του φορτώνων τὸ ἐμπόρευμα μὲ μεταφόρτωσιν, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δέον νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἐκπληροῖ τὰς ἀπέναντι τοῦ πωλητοῦ ὑποχρεώσεις του, λαμβάνων φορτωτικὴν κατ' εὐθείαν. Ἐὰν ὅμως δὲν εἶχε τοιοῦτον δικαίωμα, τότε πρέπει ν' ἀποκλείσωμεν καὶ τὴν φορτωτικὴν κατ' εὐθείαν.

Ὁ φορτωτής, ὡς εἴπομεν ἄνωτέρω, ἀντὶ ναυλοσυμφώνου λαμβάνει συνήθως φορτωτικὴν βεβαιοῦσαν τὴν φόρτωσιν. Ἡ φορτωτικὴ αὕτη πρέπει νὰ ἐκδίδεται εἰς διαταγὴν, ἥ, ἐὰν αὕτη εἶνε ὀνομαστικὴ, πρέπει νὰ ἐκδίδεται ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀγοραστοῦ, καθόσον ἄλλως διατρέχει τὸν κίνδυνον ὁ ἀγοραστής νὰ μὴ παραλάβῃ τὸ ἐμπόρευμα. Ὁ πλοίαρχος κατὰ τὸν νόμον ὑποχρεοῦται νὰ παραδώσῃ τὸ ἐμπόρευμα εἰς τὸν ἐμφανίζοντα τὴν φορτωτικὴν, ἐκτὸς ἐὰν ἡ φορτωτικὴ εἶνε ὀνομαστικὴ, ὅποτε ἀπαλλάσσεται πάσης ὑποχρεώσεως παραδίδων εἰς τὸ ὀνομαζόμενον πρόσωπον ἐν τῇ φορτωτικῇ. Ἐνδεχόμενον λοιπὸν εἰς τὸν ἀγοραστήν, εἰς ὃν δι' ἐκχωρήσεως μετεβιβάσθῃ ἡ φορτωτικὴ, ἐμφανιζόμενον εἰς τὸν πλοίαρχον καὶ αἰτοῦντα τὴν παράδοσιν τοῦ ἐμπορεύματος νὰ ἀντιταχθῇ ὅτι τοῦτο παρεδόθη εἰς τὸ ἐν τῇ φορτωτικῇ ὀνομαζόμενον πρόσωπον.

Τὰς ὡς ἄνω ἐκτεθείσας ὑποχρεώσεις ἔχει ὁ φορτωτής, ἐν σχέσει πρὸς τὴν φόρτωσιν· μὴ τηρῶν αὐτὰς παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ἀγοραστήν ν' ἀρνηθῇ τὴν παραλαβὴν τοῦ ἐμπορεύματος.

Α Σ Φ Α Λ Ι Σ Ι Σ

Ὁ πωλητὴς πλὴν τῆς φορτώσεως ὑποχρεοῦται νὰ προβῇ εἰς ἀσφάλισιν τοῦ πωληθέντος ἐμπορεύματος. Ἡ

ὑποχρέωσις τοῦ πωλητοῦ πρὸς ἀσφάλισιν τοῦ πωληθέντος ἐμπορεύματος εἶνε οὐσιώδης διὰ τὸν ἀγοραστήν, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ τὸ κριτήριον τῆς ἐφαρμογῆς ἢ μὴ τῶν κρατούντων ἐπὶ ἀγοραπωλησίας τσίφ¹.

Ὁ πωλητὴς ὀφείλει ὥς καὶ ἐν τῇ φορτώσει ἐκπληρῶν τὴν ὑποχρέωσίν του πρὸς σύναψιν ἀσφαλείας νὰ ἐπιδείξῃ πᾶσαν δυνατὴν ἐπιμέλειαν, καὶ δὴ τὴν ἐπιμέλειαν ἐνδὸς συν-ήθους ἐμπορίου. Οὗτος ὀφείλει νὰ συνάψῃ τὴν ἀσφάλειαν μετὰ ἀσφαλιστικῆς ἐταιρείας, παρεχούσης ὅλα τὰ ἐχέγγυα περὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ ἀσφαλισθέντος ποσοῦ, ἐκ τούτου ὁμως δὲν πρέπει νὰ συμπεράνῃ τις ὅτι ἀναλαμβάνει ὑποχρέωσιν διὰ τὴν φερεγγυότητα τῆς ἀσφαλιστικῆς ἐταιρείας, ἀρκεῖ ὅτι οὗτος δὲν ἐγνώριζε, ἢ δὲν ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ τι περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς ἐταιρείας. Τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως ἐν προκειμένῳ ἔχει ὁ ἀγοραστής τοῦ ἐμπορεύματος, ὅστις δικαιούται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἐναντίον τίνων κινδύνων ὀφείλει νὰ ἀσφαλίσῃ ὁ πωλητής; Ὁ πωλητὴς κυρίως καὶ πρωτίστως ὀφείλει ν' ἀσφαλίσῃ ἐναντίον τῶν θαλασσίων κινδύνων, δηλαδή τῶν ζημιῶν τὰς ὁποίας προκαλεῖ εἰσροὴ θαλασσοῦ ὕδατος, σύγκρουσις πλοίου, ναυάγιον, προσάραξις, ἔκρηξις κλπ. καὶ ἐν γένει ὀφείλει νὰ προβῇ εἰς τὴν σύναψιν ἀσφαλίσεως συμφώνου πρὸς τὰς συνηθείας τοῦ τόπου τῆς φορτώσεως, καθόσον ὁ ἀγοραστής ἐὰν ἐνήργει μόνος τὴν ἀσφάλισιν, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ πραγματοποιήσῃ ἄλλους ὅρους ἢ ἐκείνους οἵτινες εἶνε ἐν συνηθείᾳ εἰς τὸν τόπον τῆς φορτώσεως². Ἐὰν ὁ ἀγοραστής θέλῃ καὶ ἀσφάλισιν

1. Gaubert § 286. Contra, Lyon Caen et Renault III N° 186, οὗς ἀκολουθεῖ Π. Τσιτσεκλῆς, Δικαιοσύνη I σελ. 267.

2. Codret σελ. 85, Renard σελ. 71. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 8 ἀπόφασις γνωμοδ. ἐπιτροπῆς Χρηματιστηρίου Ἐμπορευμάτων. (Ἐτησίᾳ ἐκθεσις 1925 σελ. 21)

μὴ συνήθη, ὀφείλει νὰ προβλέψῃ τοῦτο ἐν τῇ συμβάσει, καθόσον ὁ πωλητὴς ὑπολογίζων ἐν τῷ τιμήματι καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀσφαλίσεως, ὑπολογίζει τὰ συνήθη ἔξοδα καὶ συνεπῶς, ἐὰν ἀξιωθῇ ἀσφάλις ἀπαιτοῦσα μεγαλυτέραν δαπάνην, θ' ἀξιώσῃ μεγαλύτερον τίμημα¹. Ὁ πωλητὴς ἐν ἣ περιπτώσει ἤθελεν ἀκολουθήσει ἐν τῇ καταρτίσει τῆς ἀσφαλίσεως οὐχὶ τὰς συνηθείας τοῦ τόπου τῆς φορτώσεως, ἀλλ' ἄλλου λιμένος, τότε εὐρίσκεται ἐν πταίσματι. Οἱ κίνδυνοι οὓς καλύπτει ἡ ἀσφάλις δέον ν' ἀναφέρονται ἐν τῷ ἀσφαλιστηρίῳ². Ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται εἰς τὴν σύναψιν ἀσφαλίσεως εἰδικῆς διὰ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγοραπωλησίας. Ὁ λόγος εἶνε ἀπλοῦς. Μὲ ἐν μοναδικὸν ἀσφαλιστήριον οὐδεὶς τῶν δικαιουμένων ἔχει δικαίωμα ἀποκλειστικῆς κατοχῆς τοῦ τίτλου, ἐξ οὗ ἀδυναμία δι' ἕκαστον νὰ μεταβιβάσῃ τὸ ἐμπόρευσμά του ἢ νὰ ἐνεργήσῃ δικαστικῶς, ἐφόσον ἀπαραίτητος καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις εἶνε ὁ τίτλος. Κατάστασις ὡς ἐκ τούτου δημιουργεῖται ἀσυμβίβαστος μετὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν τσίφ, ἣτις προϋποθέτει ταχεῖαν κατοχὴν τῶν τίτλων, ἐν οἷς ἐνσωματοῦνται τὰ δικαιώματα τοῦ ἀγοραστοῦ, ὥστε νὰ δύναται νὰ διαθέσῃ αὐτοὺς ἀμέσως. Ἐκτὸς ὅμως τοῦ ἀνωτέρω ἀτόπου ὑπάρχει καὶ τὸ ἀκόλουθον. Σχεδὸν πάντοτε τὰ ἀσφαλιστήρια καθορίζουν μίαν ἔκπτωσιν, κάτω τῆς ὁποίας οὐδεμία ἀποζημίωσις χορηγεῖται παρὰ τοῦ ἀσφαλιστοῦ· τὸν κίνδυνον τοῦτον ὑπέ-

δέχεται ὅτι ὁ πωλητὴς ἀναγραφομένου ἐν τῷ συμβολαίῳ «ἀσφάλεια συνήθης» καὶ δηλουμένου ὡς λιμένος φορτώσεως Βραζιλίας ὑποχρεοῦται καὶ εἰς ἀσφάλειαν κλοπῆς. Tribunal de commerce de Dunkerque 7 Avril 1924 R. d. D. F. M. t. σελ. 70 δέχεται ὅτι δὲν ἐκπληροῖ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ὁ πωλητὴς, ἐὰν δὲν ἀσφάλισῃ καὶ ἐναντίον μερικῆς ἀβαρίας, ἐκτὸς ἐὰν εἶνε συνήθεια τοῦ τόπου τῆς φορτώσεως.

1. R. G. 88, 403. Staub's 382 anm 49a.

2. 6 Mai 1924 Haute Cour de Justice Division du banc du Roi Dor 8, 91.

χει ὁ ἀγοραστής ¹. ἔὰν ὀθεν ἡ ἀσφάλις τῶν πωληθέντων ἐμπορευμάτων δὲν φέρεται εἰδικῶς εἰς τὸ ποσόν, ὅπερ εἶνε ἀντικείμενον τῆς ἀγοραπωλησίας, εἶνε ἐνδεχόμενον τὸ οὕτως εἰπεῖν ἀνασφάλιστον μέρος τοῦ ἐμπορεύματος νὰ εἶνε πολὺ μεγαλύτερον τοῦ δέοντος.

Ἐὰν ἡ συνολικὴ ἀσφάλεια τοῦ ἐμπορεύματος ἐπιφέρῃ μίαν προσβολὴν εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἀγοραπωλησίας τσίφ, δὲν συνεπάγεται διὰ τὸν ἀγοραστήν τὸ δικαίωμα τῆς ἀκυρώσεως τῆς συμβάσεως, ὁ πωλητὴς ἔχει μόνον ὑποχρέωσιν πρὸς ἀποζημίωσιν ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ ².

Ἐν ἡ περιπτώσει ὁ πωλητὴς ἔχει συνάψει ἀσφάλειαν flottante, ὀφείλει νὰ προβῇ εἰς εἰδικὴν δήλωσιν πρὸς τὴν ἀσφαλιστικὴν ἐταιρείαν διὰ τὸ ἐμπόρευμα, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν ἀγοραπωλησίαν ³.

Ἡ ἀσφάλεια δέον νὰ καλύψῃ τὸ τίμημα τοῦ ἐμπορεύματος πλέον ὅλων τῶν ἐξόδων μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ ἐμπορεύματος εἰς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ. Τὸ κέρδος τὸ ὑπολογιζόμενον ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας δὲν ὑποχρεοῦται ν' ἀσφαλίσῃ ὁ πωλητὴς ⁴, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας ⁵.

Ὁ πωλητὴς δὲν ἐκπληροῖ τὰς ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ ὑποχρεώσεις του ἀναλαμβάνων ὁ ἴδιος τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἀγοραστήν διὰ τὴν ἀπώλειαν ἢ χειροτέρευσιν τοῦ ἐμπορεύματος, γιγνόμενος οὕτω ἀσφαλιστής. Εἶνε ἀπαραίτητον ὅπως ἡ ἀσφάλεια ἀναληφθῇ παρ' ἐνὸς τρίτου κατ' ἐπάγγελμα ἀσφαλιστοῦ ⁶.

1. Lacour § 813. Dalloz n. 206.

2. Gaubert § 288.

3. Rolte σελ. 73. Codret σελ. 84. Renard σελ. 69.

4. Souillard σελ. 214. Rolte σελ. 72. Renard σελ. 71.

5. Πολλὰ τῶν τυπικῶν συμβολαίων τῆς ἀγοραπωλησίας τσίφ καθορίζουν ἐν ποσοστὸν τοῖς ἑκατὸν τὸ ὁποῖον πλέον τοῦ τιμήματος ὀφείλει νὰ ἀσφαλίσῃ ὁ πωλητὴς.

6. Ripert § 1699. Rolte σελ. 73. Codret σελ. 86. Renard σελ. 68.

Τὸ ἀσφαλιστήριον δὲν εἶνε συστατικὸν τῆς συμβάσεως στοιχεῖον, εἶνε ἀποδεικτικόν¹, συνεπῶς ἐρωτᾶται δύναται ὁ πωλητὴς ν' ἀντικαταστήσῃ τοῦτο δι' ἐνὸς πιστοποιητικοῦ; Πρέπει νὰ δεχθῶμεν τὴν καταφατικὴν λύσιν, ἐφόσον διὰ τοῦ παρεχομένου πιστοποιητικοῦ παρέχεται πλήρης ἐξασφάλις εἰς τὸν πωλητὴν περὶ ἐξασκήσεως τῶν κατὰ τῆς ἀσφαλιστικῆς ἐταιρείας δικαιωμάτων του². Πολλάκις αἱ συμβάσεις καθορίζουσιν, ὅτι ὁ πωλητὴς δύναται νὰ ἐγγερίσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἢ τὸ ἀσφαλιστήριον ἢ ἐν πιστοποιητικὸν ἐκδοθὲν παρὰ τοῦ ἀσφαλιστοῦ.

Ἐὰν ὁ πωλητὴς δὲν ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του, ὅπως ἀσφάλισῃ τὸ ἐμπόρευμα συμφώνως πρὸς τὰ συμφωνηθέντα, καὶ συνεπῶς δὲν ἐμφανίσῃ μετὰ τῶν ἄλλων ἐγγράφων εἰς τὸν ἀγοραστὴν καὶ ἀσφαλιστήριον, δικαιούται οὗτος ὁ ἀγοραστὴς ν' ἀρνηθῇ τὴν παραλαβὴν αὐτῶν, ματαιουμένης τῆς συμβάσεως³.

Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς δέχεται ἄνευ ἐπιφυλάξεως τὰ μὴ πλήρη ἐγγράφα, δὲν δύναται μεταγενεστέρως νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ δι' ἔλλειψιν ἀσφαλίσεως, ἐκτὸς ἐὰν ἐκ τῶν ἐμφανισθέντων αὐτῷ ἐγγράφων ἡδύνατο νὰ νομίσῃ ὅτι τὸ ἐμπόρευμα ἦτο ἡσφαλισμένων ὥς ἔδει⁴. Ἐὰν ἐν τῇ συμβάσει καθορίζωνται τμηματικαὶ παραδόσεις, ὁ ἀγοραστὴς διατηρεῖ τὸ δικαίωμα ν' ἀρνηθῇ τὴν παραλαβὴν τῶν μὴ παραδοθέντων καίτοι παρέλαβεν ἤδη μέρος.

1. Ἀναστασιάδου σελ. 236, σημ. 3.

2. Contra Renard σελ. 82· ὅρα καὶ ἀπόφασιν 1 Ἰουλίου 1923 de la Cour de cassation de Turin, Dor 5, 444.

3. Cour du District Nord de Californie 5 Juin 1926, Dor 14, 409, δέχεται ὅτι ὁ ἀγοραστὴς δικαιούται ν' ἀρνηθῇ τὴν παραλαβὴν καὶ ἐὰν τὰ ἐμπορεύματα ἔφθασαν ἐν τάξει, δὲν εἶχον ὅμως ἀσφαλισθῇ ὥς ἔδει.

4. Cour de cassation de Turin 1 Juillet 1923, Dor 5, 444.

Π Ο Ι Ο Τ Η Σ

Τὸ ἐμπόρευμα, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, ταξιθεύει, ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ, εἰς κίνδυνον τοῦ ἀγοραστοῦ, συνεπῶς πᾶσα μείωσις τῆς ποιότητος τοῦ ἐμπορεύματος ὀφειλομένη εἰς θαλάσσια γεγονότα δὲν δύναται νὰ παράσχη δικαίωμα ἀποζημιώσεως εἰς τὸν ἀγοραστήν. Ἐν ᾗ ὁμως περιπτώσει ἡ μείωσις τῆς ποιότητος δὲν ὀφείλεται εἰς θαλάσσια γεγονότα, ἀλλ' εἰς μὴ προσήκουσαν ἐκπλήρωσιν ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ τῶν ὑποχρεώσεων του διὰ τῆς ἀποστολῆς ἐμπορεύματος μὴ ἀνταποκρινομένου καθ' ὅλα τὰ σημεῖα εἰς τὰ συμφωνηθέντα, εἶνε ὁ πωλητὴς καθ' ὁλοκληρίαν ὑπεύθυνος ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ. Ὁ πωλητὴς εἶνε ὑπεύθυνος ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ τὰ τυχόν ἐλαττώματα τοῦ ἐμπορεύματος τὰ προϋπάρχοντα τῆς φορτώσεως, ὑποχρεοῦται ὁμως ὁ ἀγοραστής εἰς ἀπόδειξιν τοῦ γεγονότος τούτου.

Λέγομεν ὅτι ὁ πωλητὴς εἶνε ὑπεύθυνος ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ τὰ ἐλαττώματα τὰ προϋπάρχοντα τῆς φορτώσεως, ἐὰν ὁμως τὰ ἐλαττώματα τὰ ὁποῖα ἐμφανίζει τὸ ἐμπόρευμα κατὰ τὴν ἄφιξιν εἰς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ ὀφείλονται εἰς αὐτὴν τὴν φύσιν τοῦ ἐμπορεύματος, τότε οὐδεμίαν ὑπέχει εὐθύνην ὁ πωλητὴς. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπάρχει ἴδιον ἐλάττωμα καὶ ὁ πωλητὴς δὲν εἶναι ὑπεύθυνος, π.χ. ὁ πωλητὴς οὐδεμίαν εὐθύνην ὑπέχει διὰ χειροτέρευσιν ἐπελθοῦσαν εἰς τὰ ἐμπορεύματα¹ συνεπεία θερμάνσεως, μὴ ἀερισμοῦ. Ὁ πωλητὴς δι' ἐνὸς εἰδικοῦ ὅρου «ὑγιοῦς καταστάσεως ἢ ἐμπορεύματα ὑγιῇ κατὰ τὴν φόρτωσιν»², ἐξασφαλίζει τὸν ἀγοραστήν ἐναν-

1. Codret σελ. 89. Renard σελ. 93. Rolte σελ. 85.

2. En état sain, gesund ausgelieferte Ware, saund delivered.

τίον τῶν ιδίων ἐλαττωμάτων ἀναλαμβάνων εἰς βάρος του τὰς ἐπὶ τὰ χεῖρω ἀλλοιώσεις αἵτινες θὰ εἶνε συνέπειαι αὐτῶν, ἀλλὰ δέον καλῶς νὰ σημειωθῇ ὅτι καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὅρου τούτου ἡ εὐθύνη τοῦ πωλητοῦ περιορίζεται εἰς τὸ σημεῖον τὸ ὁποῖον καθωρίσαμεν καὶ δὲν ἐπεκτείνεται εἰς μειώσεις καὶ ἀβαρείας ὀφειλομένας εἰς θαλάσσια γεγονότα, εἰς γεγονότα τοῦ πλοῦ, αἱ ὁποῖαι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς ἀγοραπωλησίας τσίφ εἶνε καὶ μένουν πάντοτε εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ¹.

Αἱ ἐλλείψεις τῆς ποιότητος αἱ προϋπάρχουσαι τῆς φορτώσεως καὶ δι' αἷς εὐθύνεται ὁ πωλητὴς δὲν παρέχουν πάντοτε τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ἀγοραστήν, ὅπως ἀποστῇ τῆς συμβάσεως. Ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ μικραὶ ἐλλείψεις τῆς ποιότητος δὲν συνεπάγονται τὴν ἀκύρωσιν τῆς συμβάσεως². Ἐὰν ἡ ἐμπορικὴ πρακτικὴ ἐδέχετο τοῦτο, τότε θὰ παρεῖχεν ἀφορμὴν καταχρήσεων, καὶ ὁ πωλητὴς δὲν θὰ ἦτο ποτὲ βέβαιος ὅτι ἡ σύμβασις θὰ ἐξετελεῖτο. Ἐννοεῖται ὅτι ἐὰν μικρὰ διαφορὰ τῆς ποιότητος δὲν ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ματαίωσιν τῆς συμβάσεως, δὲν ἀποκλείεται ὁμως τὸ δικαίωμα ὅπως ἀξιωθῇ μείωσις τοῦ τιμήματος. Ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεούμενος νὰ παραλάβῃ παρὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἐλαττωματικότητα τοῦ ἐμπορεύματος δὲν θὰ ἦτο δίκαιον νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ πληρώσῃ ἐν τίμημα μὴ ἀνταποκρινόμενον εἰς τὴν πραγματικὴν ἀξίαν τοῦ ἐμπορεύματος ὅπερ λαμβάνει. Τὴν ὡς ἄνω ἀρχὴν ἐθεώρησαν τοσοῦτον οὐσιώδη ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ, ὥστε ἐν ἡ περιπτώσει ἡ σύμβασις περιέχει ὅρον κατὰ τὸν ὁποῖον τὸ ἐμπόρευμα δέον νὰ εἶνε σύμφωνον πρὸς τὸ

1 Rolte σελ. 83. Codret σελ. 90.

2 Codret σελ. 90.

δειγμα, φρονοῦν ὅτι ἡ ἀγοραπωλησία ἀλλάσσει φύσιν¹.

Τὸ ἐμπόριον σήμερον ἐπιζητεῖ τὴν ἐξασφάλισιν μιᾶς μέσης ποιότητος, μιᾶς παραδόσεως ἡ ὁποία καθωρίσθη δι' ἕκαστον χρόνον, δι' ἑκάστην παραγωγὴν ἢ δι' ἑκάστην τριμηνίαν, ὑπὸ τῶν *chambres syndicales*, καὶ πρὸς τοῦτο τὴν παράδοσιν σύμφωνον πρὸς δεῖγμά τι ἀντικατέστησε μετὰ τὴν παραβολὴν πρὸς τὸ *standard*. Ἐὰν ἡ παραβολὴ εἴνε εὐνοϊκὴ, τότε ὁ πωλητὴς παραδίδει καλῶς, καὶ οὐδεμίᾳ ἀμφισβήτησις δύναται νὰ γεννηθῇ· ἐὰν ἀποδεικνύεται κατωτέρα, ὁ ἀγοραστὴς δικαιούται μειώσεως τοῦ τιμήματος. Αἱ ἀρχαὶ τῆς ἀγοραπωλησίας τοῖς οὕτω μένουν ἀναλλοίωτοι.

Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς δὲν δικαιούται ν' ἀρνηθῇ τὴν παραλαβὴν τοῦ ἐμπορεύματος διὰ μικρὰς διαφορὰς τῆς ποιότητος, ἔχει ἐν τούτοις τὸ τοιοῦτον δικαίωμα, ὅταν ὑπάρχῃ δόλος τοῦ πωλητοῦ, ὅταν ἡ διαφορὰ εἴνε μεγάλη ἢ ἔχει συμφωνηθῇ ὅτι οἰαδήποτε διαφορὰ ποιότητος ματαιώνει τὴν σύμβασιν. Τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἔχει ὁ ἀγοραστὴς ἐν ᾗ περιπτώσει τὰ ἀποσταλέντα ἐμπορεύματα εἴνε φύσεως διαφόρου τῆς συμφωνηθείσης². Ἵνα ὁμως ὁ ἀγοραστὴς διατηρήσῃ τὰ δικαιώματά του ὀφείλει νὰ ἐκδηλώσῃ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ὅπου τὸ ἐμπόρευμα ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσίν του τὴν πρόθεσίν του νὰ τὸ ἀρνηθῇ, λαμβάνων ἀμέσως τὰ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς βεβαίωσιν τοῦ μὴ συμφώνου πρὸς τοὺς ὅρους τῆς ἀγορᾶς. Ὁ ἀγοραστὴς ὅστις δέχεται τὸ ἐμπόρευμα χωρὶς νὰ κάμῃ ἐπιφυλάξεις δὲν δύναται μεταγενεστέρως νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ ἐμπόρευμα

¹ Gaubert 343 καὶ 349. Codret σελ. 92· ἄλλως Ripert § 1889.

² Codret 90. Ἡ γνωμοδοτικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ χρηματιστηρίου ἐμπορευμάτων, ἐτησίᾳ λογοδοσίᾳ (1925) σελ. 17, δέχεται ὅτι πάντοτε εἴνε ὑπόχρεως εἰς παραλαβὴν.

λόγῳ διαφορᾶς ποιότητος, τὸ μόνον δικαίωμα ὅπερ ἔχει εἶνε ἡ μείωσις τοῦ τιμήματος.

Τὴν βεβαίωσιν τῆς καταστάσεως τοῦ ἐμπορεύματος δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ὁ ἀγοραστής παρὰ μόνον εἰς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ. Αὕτῃ ἡ βεβαίωσις θὰ πιστοποιήσῃ ὡσαύτως ἐὰν ἡ τυχὸν ὑπάρχουσα μείωσις τῆς ποιότητος τοῦ ἐμπορεύματος ὀφείλεται εἰς γεγονότα προγενέστερα τῆς φορτώσεως ἢ μεταγενέστερα, ἀλλὰ τοῦτο εἶνε πολλάκις δύσκολον.

Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δυσχερειῶν αἵτινες παρουσιάζονται περὶ τὴν ἐξακρίβωσιν εἰς ποῖα γεγονότα ὀφείλεται ἡ μείωσις, καθιερώθη ὅπως ἡ βεβαίωσις τῆς ποιότητος καὶ καταστάσεως τοῦ ἐμπορεύματος λαμβάνῃ χώραν εἰς τὸν λιμένα τῆς φορτώσεως. Τοῦτο γίνεται διὰ τοῦ πιστοποιητικοῦ ποιότητος.

Τὸ πιστοποιητικὸν ποιότητος ἐκδίδεται εἴτε παρὰ ἐπιμελητηρίου εἴτε παρὰ ἐταιρειῶν ἀνεγνωρισμένων διὰ τὴν ἐνέργειαν τοιούτων πιστοποιήσεων, καὶ πιστοποιεῖται δι' αὐτοῦ μετὰ λεπτομερῇ ἐξέτασιν τοῦ ἐμπορεύματος ὅτι τὸ ἐμπόρευμα εἶνε τῆς συμφωνηθείσης ποιότητος καὶ καλῆς καταστάσεως. Διὰ τοῦ πιστοποιητικοῦ τῆς ποιότητος ἐξασφαλίζεται ὁ ἀγοραστής, ὅτι οὐδεμία δολία ἐνέργεια θὰ λάβῃ χώραν εἰς τὸν τόπον τῆς φορτώσεως, ὑποχρεοῦται ὅμως ὑπάρχοντος πιστοποιητικοῦ νὰ μὴ θέσῃ ἐν ἀμφιβολία τὴν ποιότητα κατὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ ἐμπορεύματος. Τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο εἶνε ἐν εἶδος ἀμοιβαίας ἀσφαλείας, λειτουργούσης κατὰ σειρὰν πρὸς ὄφελος ἐκάστου μέρους. Ἡ πιστοποίησις προφυλάττει τὸν ἕνα τοῦ δόλου τοῦ ἄλλου, τῶν ἀμφισβητήσεων, αἵτινες πολλάκις δὲν ἔχουσιν ἄλλην αἰτίαν παρὰ τὴν πτῶσιν τῶν τιμῶν τοῦ ἐμπορεύματος.

Ὑπάρχοντος πιστοποιητικοῦ ποιότητος δὲν ἐπιτρέπε-

ται πλέον, εἰς τὸν ἀγοραστήν νὰ προκαλέσῃ μίαν πραγμα-
τογνωμοσύνην καθ' ἣν στιγμὴν παραλαμβάνει τὸ ἐμπό-
ρευμα, ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι λόγῳ τῆς κακῆς ποιότητος
τὸ ἐμπόρευμα δὲν εἶνε κατάλληλον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς
συμβάσεως. Ὁ πωλητὴς ἀποδεχθεὶς τὸν ὅρον τῆς πιστο-
ποιήσεως, ἠθέλησε, ὥς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, ν' ἀποφύγῃ
ὅλας τὰς ἀντιρρήσεις, αἵτινες ἠδύναντο νὰ ἐμποδίσουν τὴν
ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως ¹.

Ἵνα ἡ πιστοποίησις εἶνε ἔγκυρος, πρέπει οὐ μόνον νὰ
ἐξεδόθῃ συμφώνως τῇ συμβάσει, ἀλλὰ συνάμα νὰ παρέχῃ
ἀρκούσας ἐγγυήσεις περὶ τῆς ἀκριβείας καὶ εἰλικρινείας αὐ-
τῆς. Ὁ ἀγοραστὴς ἔχει πάντοτε τὸ δικαίωμα νὰ διαμαρτυ-
ρηθῇ ἐναντίον ἐνὸς πιστοποιητικοῦ τὸ ὁποῖον εἶνε ἔργον
δολίας ἐνεργείας τοῦ ἀποστολέως.

Τὸ πιστοποιητικὸν εἶπομεν ὅτι ἀποκλείει εἰς τὸν ἀγορα-
στήν τὸ δικαίωμα ὅπως ἐγείρῃ ἀμφισβητήσεις κατὰ τὴν ἄφι-
ξιν δι' ἑλλειψιν ποιότητος, δύναται ὅμως νὰ προβάλλῃ
ἀντιρρήσεις ἐὰν ἡ ἑλλειψις ποιότητος ὀφείλεται εἰς ἐλάτ-
τωμα κεκρυμμένον πρὸ τῆς φορτώσεως, ἐὰν τὸ ἐμ-
πόρευμα φθάνῃ εἰς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ εἰς τοι-
αύτην κατάστασιν ὥστε προφανῶς ἡ πιστοποίησις τῆς
ποιότητος δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ, ἐὰν τέλος ὑπάρχῃ
διαφορὰ ἀντικειμένου καὶ ὄχι ποιότητος.

Ὅλοι οἱ τύποι συμβάσεως ἀγοραπωλησίας τοῖς πε-
ριέχουν τὸν ὅρον τῆς πιστοποιήσεως. Πολλάκις σημειοῦ-
ται ἐν τῇ συμβάσει τῆς ἀγοραπωλησίας τοῖς ὅτι ἡ πι-
στοποίησις θὰ λάβῃ χώραν εἰς τὸν λιμένα τοῦ προο-
ρισμοῦ. Ἡ Γαλλικὴ νομολογία ἠρνήθη τὴν ἐγκυρό-
τητα τοῦ ὅρου τούτου, καθόσον οὕτω οἱ κίνδυνοι δὲν
βαρύνουν πλέον τὸν ἀγοραστήν. Τὴν πιστοποίησιν

1 Wahl N° 1919. Renard Dor 7, 324.

ταύτην ἐν τῷ λιμένι τοῦ προορισμοῦ δέον νὰ δεχθῇ τις, ὅταν αὕτη σκοπῇ, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, νὰ βεβαιώσῃ εἰς ποίαν κατάστασιν ἐφορτώθη τὸ ἐμπόρευμα¹.

IV

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΓΟΡΑΣΤΟΥ

ΓΕΝΙΚΑ

Ὁ ἀγοραστής ὑποχρεοῦται κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον εἰς παραλαβὴν τοῦ πράγματος καὶ πληρωμὴν τοῦ τιμήματος.

Ἡ παραλαβὴ τοῦ πωληθέντος πράγματος δὲν παρουσιάζει δυσχέρειαν ἰδιαιτέραν εἰς τὴν ἀγοραπωλησίαν τσίφ, τῆς ὁποίας οἱ κανόνες ἀφορῶσι τὰς πρὸ τῆς παραλαβῆς ἐνεργείας. Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σημείου δὲν ἔχει τις παρὰ ν' ἀναφερθῇ εἰς τὰ γενικῶς κρατοῦντα ἐπὶ ἀγοραπωλησίας, ἅτινα ἐφαρμόζονται πλήρως καὶ ἐπὶ τῆς ἀγοραπωλησίας τσίφ. Τοῦναντίον ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἀγοραστοῦ ἡ σχετικὴ πρὸς τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος ἀπαιτεῖ ἀνάπτυξιν τινα. Πρὸ τοῦ καθορισμοῦ κατὰ τίνα τρόπον πραγματοποιεῖται ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ ἡ πληρωμή, ὀφείλομεν νὰ καθορίσωμεν τὴν ἔκτασιν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἀγοραστοῦ ὡς πρὸς αὐτὸ τὸ ζήτημα.

Τὸ τίμημα ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ εἶνε ἐν τίμημα συνολικὸν συγκείμενον ἐκ τριῶν διαφόρων στοιχείων, ἥτοι τῆς ἀξίας τοῦ ἐμπορεύματος, τοῦ ναύλου, καὶ τῆς ἀσφαλείας. Τὸ συνολικὸν τοῦτο τίμημα ὀφείλεται ἅμα τῇ φορτώσει τοῦ ἐμπορεύματος τοῦ ἀφορῶντος τὴν ἀγοραπωλησίαν ἐπὶ τοῦ πλοίου, ἀλλ' ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ἐθεωρήθη ὅτι προσκρούει πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 399 τοῦ Ἑμπορικοῦ Νόμου, ἣτις καθορίζει ὅτι ναῦλος δὲν

¹ 2 Ripert 1890. Codret σελ. 92.

ὀφείλεται διὰ πράγματα, ἅτινα ἀπωλέσθησαν ἐκ ναυαγίου, καὶ ὅτι ὁ πλοίαρχος ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τὸν πληρωθέντα ναῦλον, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας, διότι ἀφοῦ ναυλωτὴς ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ τσίφ εἶνε ὁ πωλητής, συνεπῶς οὗτος θὰ ὀφείλῃ τὸν ναῦλον μόνον ἐν περιπτώσει ἀφίξεως τοῦ πλοίου, δὲν δύναται ὅθεν ν' ἀξιώσῃ οὗτος αὐτὸν ἅμα τῇ φορτώσει.

Πρὸς συμβιβασμὸν τῶν πραγμάτων ἰσχυρίσθησαν ὅτι ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ ἐκδίδῃ τιμολόγιον διὰ τὸ συνολικὸν τίμημα τοῦ ἐμπορεύματος μείον τῆς ἀξίας τοῦ ναύλου, ἣν ἀξίαν νὰ καταβάλῃ ὁ ἀγοραστής, μόνον μετὰ τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος.

Φρονῶ ὅτι, ἐφόσον ὁ ἀγοραστής φέρει τοὺς κινδύνους τῆς μεταφορᾶς τοῦ ἐμπορεύματος, οὗτος καὶ μόνος δέον νὰ φέρῃ τοὺς κινδύνους τῆς πληρωμῆς ἢ μὴ τοῦ ναύλου, καὶ συνεπῶς δὲν δύναται ν' ἀξιώσῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ ὅπως μὴ εἰσπράττῃ οὗτος τὴν ἀξίαν τοῦ ναύλου ἅμα τῇ φορτώσει τοῦ ἐμπορεύματος ἐπὶ τοῦ πλοίου¹, ἄλλως τε τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν παρουσιάζει πρακτικῶς οὐδεμίαν δυσχέρειαν, διότι σχεδὸν πᾶσαι αἱ φορτωτικαὶ περιέχουσι ρήτραν ἀπαλλακτικὴν τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἐπιστροφὴν τοῦ καταβληθέντος ναύλου.

Ἄλλο ζήτημα, ὅπερ ἐγείρεται, εἶνε τὸ ζήτημα τῶν ἐξόδων τῆς μεταφορᾶς τῶν πωληθέντων ἐμπορευμάτων, ἀπὸ ποίου μέχρι ποίου σημείου βαρύνουσι ταῦτα τὸν ἀγοραστήν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς δαπάνας, αἵτινες γίνονται πρὸς μεταφορὰν τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὸν λιμένα τῆς φορτώσεως, εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι αὗται βαρύνουν τὸν πωλητήν, τὸ σημεῖον τοῦτο εἶνε ὁ τόπος ὅπου πραγματο-

1 Ripert § 1895.

ποιοῦνται αἱ ἀμοιβαῖαι ὑποχρεώσεις τῶν συμβαλλομένων. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ὅπου ἡ παράδοσις ἐπραγματοποιήθη, τὸ ἐμπόρευμα ταξιδεύει εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ· ὥς ὅμως ἐλέγχθη ἀνωτέρω, ἐν τῇ συμβάσει τῆς ἀγοραπωλησίας τσίφ λαμβάνονται ὑπ' ὄψει τὰ σχετικὰ πρὸς τὸν πλοῦν ἔξοδα καὶ ὁ πωλητὴς ἀναλαμβάνει τὴν καταβολὴν τῶν δαπανῶν τῆς μεταφορᾶς ἀντὶ ἐνὸς συνολικοῦ τιμήματος. Ὁ πωλητὴς ὀφείλει ὅθεν νὰ καταβάλῃ πάσας τὰς δαπάνας μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ ἐμπορεύματος εἰς τὸν τόπον ὅπου ὑποχρεοῦται νὰ παραλάβῃ τοῦτο ὁ ἀγοραστής, εἴτε αἱ δαπάναι αὗται ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ συμβάσει εἴτε μή.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἐκφορτώσεως, ἥτοι τὰ ἐκφορτωτικά, τὰ ἔξοδα τῶν φορηγίδων καὶ λοιπὰ ἔξοδα παραλαβῆς μέχρι τῆς προκυμαίας τοῦ λιμένος τοῦ προορισμοῦ, δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὸ τίμημα τὸ καθορισθὲν ἐν τῇ συμβάσει καὶ ὁ ἀγοραστής δὲν δύναται ν' ἀξιώσῃ νὰ καταβάλῃ ταῦτα ὁ πωλητὴς· ἀναλαμβάνων ὁ πωλητὴς τὰ ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς τοῦ ἐμπορεύματος, ἐννοεῖ νὰ ὑποχρεωθῇ μέχρι τοῦ σημείου τῆς ἀφίξεως τοῦ πλοίου μετὰ τοῦ φορτίου εἰς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ· τούτου γενομένου ὅλαι αἱ δαπάναι, ἵνα ὁ ἀγοραστής λάβῃ τὸ ἐμπόρευμα εἰς τὴν κατοχὴν του, ἀφορῶσιν αὐτὸν καὶ μόνον.

Δὲν ἀποκλείεται ὅπως συμφωνηθῇ ἵνα καὶ αἱ δαπάναι τῆς ἐκφορτώσεως βαρύνωσι τὸν πωλητήν, ἐφόσον ὅμως δὲν συνεφώνηθη τοιοῦτόν τι αὗται βαρύνουσι τὸν ἀγοραστήν πλὴν τῶν δαπανῶν τῆς ἀνελκύσεως τοῦ ἐμπορεύματος ἀπὸ τοῦ κύτους τοῦ πλοίου εἰς τὸ κατάστρωμα. Ὁ πλοίαρχος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παραδώσῃ τὸ ἐμπόρευμα σόττο παλάνκο κατὰ τὴν ναυτικὴν ἔκφρασιν, ἀντὶ τοῦ συμφωνηθέντος ναύλου, τὸν ὁποῖον ναῦλον ὑπο-

λογίζει ἐν τῷ τιμήματι ὁ πωλητής, συνεπῶς μέχρι τοῦ σημείου τούτου ὑποχρεοῦται ὁ πωλητής.

ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Ὁ πωλητής πραγματοποιηθείσης τῆς παραδόσεως τοῦ ἐμπορεύματος καθ' ὃν τρόπον ἄνωτέρω ἐξετέθη καὶ συνεπῶς ἐκπληρώσας τὰς ὑποχρεώσεις του δικαιοῦται ν' ἀξιώσῃ τὸ τίμημα, ὅπερ ὀφείλει νὰ καταβάλῃ ὁ ἀγοραστής ἀνεξαρτήτως τῆς ἀφίξεως ἢ μὴ τοῦ ἐμπορεύματος εἰς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ ¹.

Τὸ τίμημα, ὡς καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης μελέτης ἐξετέθη, καταβάλλεται εἴτε τοῖς μετρητοῖς, εἴτε δι' ἀποδοχῆς συναλλαγματικῆς, ὡς ἐκ τούτου διακρίνει τις πληρωμὴν τοῖς μετρητοῖς ἔναντι ἐγγράφων ², ἢ ἔναντι ἀποδοχῆς συναλλαγματικῆς ³. Ἡ εἰς μετρητὰ πληρωμὴ γίνεται ἢ εἰς τὸν τόπον τῆς φορτώσεως δι' ἀνοίγματος πιστώσεως παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ἢ εἰς τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ. Εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις ὁ ἀγοραστής λαμβάνει ἔγγραφα.

Δὲν δύναται τις νὰ εὔρῃ ἐν τῇ πρακτικῇ σύμβασιν ἀγοραπωλησίας τοῖς ἐν ἧ νὰ μὴ συμφωνῇται, ὅτι τὸ τίμημα θὰ πληρωθῇ διὰ τῆς παραλαβῆς ἐγγράφων. Ἡ σύμβασις τοῖς διὰ τοῦτο καθορίζεται ὡς μία σύμβασις εἰς τὴν ὁποίαν ὁ πωλητής ἐκπληροῖ τὰς ὑποχρεώσεις του, παραδίδων εἰς τὸν ἀγοραστήν ἔγγραφα εἰς διατάγην ἀφορῶντα τὰ περὶ ὧν ἡ σύμβασις ἐμπορεύματα, δὲν εἶνε λοιπὸν πλέον τὰ ἐμπορεύματα τὰ ὁποῖα εἶνε ἀντικείμενον

1 Staub's § 382 anm 49a.

2 Documents against payment.

3 Documents against acceptance.

μεταβιβάσεως, ἀλλὰ τὰ ἔγγραφα ¹. Ἡ ἀγοραπωλησία τσίφ ἐμφανίζεται ὅθεν ἐμπορικῶς ὡς μία πώλησις κανονικῶν ἐγγράφων.

Τὰ ἔγγραφα ἅτινα ὑποχρεοῦται νὰ παραδώσῃ ὁ πωλητὴς εἶνε τὸ τιμολόγιον, ἡ φορτωτικὴ καὶ τὸ ἀσφαλιστήριο, ἐνίοτε δὲ πιστοποιητικὸν ποιότητος, ἢ πιστοποιητικὸν προελεύσεως, δηλαδή τὰ ἔγγραφα ἐκεῖνα δι' ὧν βεβαιοῦται ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ὑποχρεώσεων ἃς ἀνέλαβεν ὁ πωλητὴς διὰ τῆς συμβάσεως τσίφ ².

Τὸ τιμολόγιον σκοπεῖ νὰ πληροφορήσῃ τὸν ἀγοραστήν περὶ τοῦ ποσοῦ ἢ τοῦ βάρους τοῦ ἐμπορεύματος, δίδει οὕτω ἐξηγήσεις, πῶς τὸ συμφωνηθὲν καὶ αἰτούμενον τίμημα ἐξευρέθη. Ἐν τῇ πρακτικῇ οὐδεμία σημασία δίδεται εἰς τὸ τιμολόγιον, τοῦτο ἐπισυνάπτεται εἰς τὰ ἔγγραφα κυρίως, διότι εἴτε ὁ πωλητὴς εἴτε ὁ ἀγοραστής ἐπιζητεῖ τὴν χρηματικὴν διευκόλυνσιν Τραπεζῆς, ὅλαι δὲ αἱ Τράπεζαι ἀξιοῦν τὸ τιμολόγιον ἵνα ἐξ αὐτοῦ κανονίσουν τὸ ποσὸν ὅπερ θὰ παράσχουν εἴτε τῷ πωλητῇ εἴτε τῷ ἀγοραστῇ.

Ὅμιλοῦντες ἀνωτέρω περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ πωλητοῦ πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ ἐμπορεύματος καθωρίσαμεν πῶς αὕτη δέον νὰ γίνηται. Τὸ περὶ τῆς ἀσφαλείας ταύτης χορηγούμενον ὑπὸ τῆς ἀσφαλιστικῆς ἐταιρείας ἀσφαλιστήριο ἐπισυνάπτεται εἰς τὰ ἔγγραφα. Ἐκ τοῦ ἀσφαλιστηρίου δέον νὰ προκύπτῃ ὅτι ἡ παρὰ τοῦ πωλητοῦ κα-

1 Codret σελ. 11. Cour de cassation 3 Mars 1924. Dor 7 σελ. 330. Ὁ Rolte σελ. 92 δὲν ἀποδέχεται τοῦτο.

2 Ἐν ἀρθρῳ 26 τοῦ Ν. Δ. τῆς 17ης Ἰουλίου 1923 περὶ ειδικῶν διατάξεων ἐπὶ ἀνωνύμων ἐταιρειῶν καθορίζεται ὅτι, ἐὰν ἐν τῇ συμβάσει ἐνεγγύου πιστώσεως, συμφωνηθῇ, ὅτι ὁ τρίτος θέλει παραδώσῃ πλήρη σειρὰν ἐγγράφων, ἡ Τράπεζα ὑποχρεοῦται ἵνα ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ τρίτου πλὴν τῆς φορτωτικῆς, ἀσφαλιστήρια καὶ τιμολόγια,

ταρτισθεῖσα ἀσφάλεια ἀνταποκρίνεται πλήρως πρὸς τοὺς συμφωνηθέντας ὅρους ἐν τῇ συμβάσει τοῖς. Τὸ ἀσφαλιστήριο, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέγχθη, δύναται ν' ἀναπληροῖ πιστοποιήσεις ἀσφαλιστικῆς ἐταιρείας, ὅτι ἡσφαλίσθη τὸ ἐμπόρευμα.

Τὸ πλεόν οὐσιῶδες πάντων τῶν ἐγγράφων καὶ τὸ ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τῆς συμβάσεως εἶνε ἡ φορτωτική, βεβαιοῦσα τὴν ἐκπλήρωσιν ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ τῆς κυρίας ὑποχρεώσεώς του, ἥτοι τῆς φορτώσεως τοῦ ἐμπορεύματος. Ἡ παράδοσις τῆς φορτωτικῆς, ἥτις εἶνε εἰς τίτλος ἀντιπροσωπεύων τὰ ἐμπορεύματα, ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς παραδόσεως τῆς κατοχῆς τῶν ἐμπορευμάτων. Ἡ παράδοσις τῆς φορτωτικῆς ἔχει τὰς αὐτὰς συνεπείας, οἷας ἔχει ἡ παράδοσις τοῦ ἐμπορεύματος, συνεπῶς διὰ τῆς ὀπισθογραφήσεως καὶ κυκλοφορίας τοῦ ἐγγράφου κυκλοφορεῖ αὐτὸ τὸ ἐμπόρευμα. Ὁ ἀγοραστὴς ὁμως ἐνδὸς ἐμπορεύματος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ δεχθῇ ἀντὶ τοῦ ἐμπορεύματος φορτωτικὴν, τοῦτο μόνον συμβαίνει, ὅταν ἔχη συμφωνηθῇ, τοιαύτη δὲ συμφωνία ὑπάρχει εἰς τὸν ὅρον πληρωμῇ εἴτε τοῖς μετρητοῖς εἴτε δι' ἀποδοχῆς συναλλαγματικῆς ἔναντι ἐγγράφων· ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὅρου προκύπτει διὰ τὸν πωλητὴν δικαίωμα εἰς τὴν θέσιν τῶν ἐμπορευμάτων φορτωτικὴν νὰ παράσχη.

Διὰ τοῦ ὅρου πληρωμῇ ἔναντι ἐγγράφων δὲν καθιεροῦνται μόνον δικαιώματα ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑποχρεώσεις, ὁ πωλητὴς δὲν δικαιοῦται νὰ παραδώσῃ ἐμπορεύματα ἀντὶ τῆς φορτωτικῆς ¹. Ὁ πωλητὴς ὑποχρε-

1 Γνωμοδότησις γνωμοδ. ἐπιτροπῆς χρηματιστηρίου ἐμπορευμάτων ὑπ' ἀριθ. 39, Ἑτησίᾳ ἔκθεσις 1925 σελ. 56, δέχεται οὐχὶ ὀρθῶς ὅτι ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται νὰ παραδώσῃ ἐμπόρευμα εἴτε ἀφίξεως συγχρόνου μὲ τὸ ἀτμόπλοιον ὅπερ ἀπεδέχθη, εἴτε ἐξ ἀποθήκης.

οὔται καὶ δὴ ὥς ἀνωτέρω ἐξετέθη νὰ παραδώσῃ τὰ ἔγγραφα εἰς τὸν ἀγοραστὴν πρὸ τῆς ἐκφορτώσεως τοῦ ἐμπορεύματος, ὅστις δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν θέσιν τῶν φορτωτικῶν τὰ δι' αὐτῶν ἐκπροσωπούμενα ἐμπροθέσμως φορτωθέντα ἐμπορεύματα, μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ πλοίου εἰς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ καὶ ἐκφόρτωσιν, νὰ δεχθῇ.

Ἡ φορτωτικὴ ὀφείλει νὰ εἶνε κανονικὴ κατὰ τε τοὺς τύπους καὶ τὸ περιεχόμενον. Πρὸ παντὸς δέον αὕτη νὰ εἶνε κατάλληλος διὰ τῆς παραδόσεως πραγματικὴν νομικὴν ἐνέργειαν νὰ παραγάγῃ.

Ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται εἰς παράδοσιν τῆς φορτωτικῆς καὶ ἐν ἣ περιπτώσει τὸ ἐμπόρευμα, ὅπερ ταξιδεύει ἐπὶ κινδύνῳ τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀπωλέσθῃ, νὰ παραδώσῃ, καὶ δὲν δύναται ν' ἀξιώσῃ τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος ἄνευ τῆς παραδόσεως ταύτης.

Κατὰ τὸ ἀρθρὸν 377 Ἐμπορικοῦ νόμου ὁ φορτωτὴς δικαιοῦται ν' ἀξιώσῃ πλείονα διπλόγραφα τοῦ πρωτοτύπου, σημειουμένου ἐν ἐκάστῳ τούτων ἂν εἶνε πρῶτον, δεύτερον, τρίτον. Ἐκδοθέντων πλειόνων διπλογράφων ὁ ἀγοραστὴς ἐμπορεύματος τσὶφ πληρώνων ἔναντι ἐγγράφων δικαιοῦται ν' ἀξιώσῃ πάντα τὰ διπλόγραφα; Δέον νὰ δεχθῶμεν τὴν καταφατικὴν λύσιν ¹, καθόσον ὁ πλοίαρχος ὀφείλει νὰ παραδώσῃ τὸ φορτίον ἐν τῷ τόπῳ τοῦ προορισμοῦ εἰς τὸν παρουσιάζοντα ἐν καὶ μόνον διπλόγραφον. Ἀρκεῖ λοιπὸν ἡ μεταβίβασις τοῦ ἐνὸς διπλογράφου πρὸς μεταβίβασιν τῆς κατοχῆς ², ὁ ἀγοραστὴς ὅθεν διατρέχει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸν κίνδυνον, ὅπως ἐπὶ

1 Staub's 382 anm 49a. Holländer σελ. 11. Rolte σελ. 97. Contra Renard σελ. 74.

2 Renard σελ. 74.

τῇ βάσει τῶν ἄλλων διπλογράφων παραληφθῇ τὸ ἐμπόρευμα· τοῦτον τὸν κίνδυνον δεόν ν' ἀποκλείσῃ ὁ πωλητὴς εἰς τὸν ἀγοραστήν, καὶ τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς παραδόσεως ὅλων τῶν διπλογράφων.

Ἀντὶ τῆς φορτωτικῆς δύναται νὰ παράσχῃ ὁ πωλητὴς εἰς τὸν ἀγοραστήν delivery orders ;

Τὸ delivery orders εἶνε ἔγγραφον διὰ τοῦ ὁποίου ἐπιδιώκεται ἡ κατάτμησις τοῦ φορτίου, δι' αὐτοῦ δίδεται ἐντολὴ πρὸς τὸν πλοίαρχον τοῦ πλοίου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει φορτωθῇ τὸ ἐμπόρευμα, νὰ παραδώσῃ μέρος τοῦ ἐμπορεύματος εἰς τὸν κομιστὴν τοῦ ἔγγραφου.

Ὁ πωλητὴς ἐμπορεύματος τσίφ καὶ δὴ ἐμπορεύματος φορτωνομένου μόνον εἰς σωρόν, συμβαίνει πολλάκις νὰ ἔχῃ ἐνεργήσῃ συγχρόνως πλείονας πωλήσεις ἐκ τοῦ αὐτοῦ φορτίου, συνεπῶς, ἐκδοθείσης πρὸς βεβαίωσιν τῆς φορτώσεως τοῦ ἐμπορεύματος μιᾶς φορτωτικῆς, εὐρίσκεται εἰς ἀδυναμίαν ὅπως παραδώσῃ πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν ἀγοραστῶν φορτωτικὴν, ἐφόσον ἡ φορτωτικὴ τὴν ὁποίαν κατέχει ἀφορᾷ ὁλόκληρον τὸ φορτίον, ὥς ἐκ τούτου εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀναπόδραστον ἀνάγκην νὰ παράσχῃ πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν ἀγοραστῶν ἐν delivery orders.

Τὸ delivery orders ὅμως δὲν δύναται ν' ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ πλοιάρχου, οὗτος εἶνε προσωπικῶς ὑπόχρεως ἔναντι τοῦ κομιστοῦ τῆς φορτωτικῆς, συνεπῶς δικαιολογεῖται νὰ μὴ τὸ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ ἐφόσον ἡ φορτωτικὴ δὲν τοῦ ἐμφανίζεται. Ἡ διαφορὰ ὅθεν μεταξὺ φορτωτικῆς καὶ delivery orders εἶνε σημαντικὴ. Ὁ κομιστὴς τῆς φορτωτικῆς ἔχει κατοχὴν τοῦ ἐμπορεύματος. Ἡ κανονικὴ μεταβίβασίς της παρέχει εἰς τὸν κομιστὴν δικαιώματα ἀποκλειστικὰ δυνάμενα ν' ἀντιταχθῶσι καὶ ἀπέναντι τοῦ πλοιάρχου καὶ ἀπέναντι τῶν τρίτων.

Διὰ τοῦ delivery orders μὴ ἀποκτιῶν ὁ κάτοχος αὐτοῦ κατοχὴν ἐπὶ τοῦ ἐμπορεύματος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ παρὰ τῶν τρίτων εἰ μὴ εἰς ἐντολοδόχος τοῦ δημιουργοῦ τοῦ τίτλου ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ παραλάβῃ τὸ ἐμπόρευμα. Δι' αὐτοῦ ὁ κάτοχος ἔχει μίαν ἐνοχικὴν ἀξίωσιν κατὰ τοῦ δημιουργοῦ τοῦ ἐγγράφου. Διακρίνει τις, ὡς ἐκ τούτου, τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους δύναται νὰ ἐμφανίσῃ διὰ τὸν ἀγοραστὴν τσίφ ἢ ἀποδοχὴ ἐνὸς τοιούτου τίτλου. Ἐν περιπτώσει ἀβαρίας τοῦ ἐμπορεύματος, τὸ delivery orders δὲν δίδει εἰς τὸν κομιστὴν του παρὰ ἀγωγὴν ἐναντίον τοῦ δημιουργοῦ τοῦ τίτλου. Ἀλλὰ κυρίως ἡ παροχὴ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἐνὸς delivery orders τοῦ ἀφαιρεῖ τὴν εὐχέρειαν νὰ δώσῃ εἰς ἐνέχυρον τὸ ἐμπόρευμα.

Ἡ ἐμπορικὴ πρακτικὴ ἐπιζητεῖ νὰ θεωρῇ τὸ delivery orders ὡς ἐγγράφον ἀντικαθιστῶν πλήρως τὴν φορτωτικὴν, παρέχον εἰς τὸν κομιστὴν αὐτοῦ ὅλα τὰ δικαιώματα, ἅτινα παρέχει αὐτῷ ἡ φορτωτικὴ, καὶ νὰ διακρίνῃ τοῦτο τοῦ bon de livraison, ὅπερ θεωρεῖ ὡς μίαν ἐντολὴν διδομένην πρὸς τὸν πλοίαρχον περὶ παραδόσεως τοῦ φορτίου¹. Δὲν φρονῶ ὅμως, ὅτι δύναται νὰ θεωρηθῇ τὸ delivery orders ὡς ἡ φορτωτικὴ· ἐὰν παρέχῃ τὴν εὐχέρειαν τοῦ ἐπιμερισμοῦ τοῦ φορτίου τοῦ ἐν τῇ φορτωτικῇ σημειουμένου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ὁ κάτοχος αὐτοῦ ἔχει τὰ αὐτὰ δικαιώματα τὰ ὅποια ἔχει καὶ ὁ κάτοχος τῆς φορτωτικῆς. Τοῦτο παραμένει ὅλως διάφορον τῆς φορτωτικῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται ν' ἀποδεχθῇ τοῦτο ὁ ἀγοραστής ἀντὶ τῆς φορτωτικῆς, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας, ἀλλὰ

¹ Boncase § 773. Codret σελ. 76. Οὕτω καὶ Ἀναστασιάδης § 331 ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως ὅτι τὸ delivery orders ἐκδίδεται παρὰ τοῦ πλοιάρχου, ἐπιστρεφομένης τῆς φορτωτικῆς, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν δύναται παρὰ νὰ συμφωνήσῃ τις, ἀλλὰ ἐν τῇ πρακτικῇ, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συμβῇ τὸ τοιοῦτον.

καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δέον τοῦτο νὰ εἶνε θεωρημένον παρ' ἐνὸς μεταφορέως, ἢ παρὰ μιᾶς Τραπεζῆς, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ δεχθῇ ὁ ἀγοραστής ἐν delivery orders ἐκδιδόμενον παρὰ τοῦ πωλητοῦ, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης ἐγγυήσεως ¹.

Ἄλλος ἐστὶ λόγος ὑποχρεοῖ ἡμᾶς νὰ μὴ δεχθῶμεν, ὅτι ὁ ἀγοραστής ὑποχρεοῦται νὰ δεχθῇ, ἀντὶ τῆς φορτωτικῆς delivery orders· οὗτος εἶνε τὸ ἀδύνατον τῆς ἐκδόσεως τοῦ τοιούτου ἐγγράφου εἰς διαταγήν. Τὸ ἄρθρον 76 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ εἰδικῶν διατάξεων ἐπὶ ἀνωνύμων ἐταιρειῶν καθώρισε τὰ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἐκδοθῶσιν εἰς διαταγήν, καὶ συνεπῶς τὸ delivery orders δὲν δύναται νὰ ἐκδοθῇ εἰς διαταγήν ², ἀλλ' ὥς ἀνωτέρω ἀνεπτύχθη, ἀπαράιτητον εἶνε ὅπως ἡ φορτωτικὴ εἶνε εἰς διαταγήν, καθόσον οὕτω ὁ ἀγοραστής δύναται νὰ θέσῃ τὸ ἐμπόρευμα εἰς κυκλοφορίαν πρὶν ἢ παραλάβῃ τοῦτο, πράγμα ὅπερ δυσχερῶς δύναται νὰ συμβῇ, ὅταν τὸ ἔγγραφον δὲν εἶνε εἰς διαταγήν.

Ὁ ἀγοραστής παραλαμβάνων τὰ ἔγγραφα καταβάλλει τὸ τίμημα εἴτε ὁ ἴδιος, εἴτε ἡ Τράπεζα παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἤνοιξε πίστωσιν ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ, ἢ ἀποδέχεται συναλλαγματικήν. Σήμερον ἐπικρατεῖ ἡ διὰ μετρητῶν πληρωμὴ λόγῳ τῆς γενικῆς ἀβεβαιότητος καὶ τῆς ἐλλείψεως πίστεως καὶ ἐπὶ πλέον λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ ἀποδοχὴ συναλλαγματικῆς, ἔνεκα τῶν διακυμάνσεων τοῦ συναλλάγματος, εἰς ξένον νόμισμα εἶνε λίαν ἐπικίνδυνος.

1 Scapel R. d, D. F. M. I. σελ. 17. Tribunal de commerce de Marseille 18 Février 1924 R. d. D. F. M. I. σελ. 21. Cour d'appel d'Aix ἐνθ' ἀνωτέρω σελ. 167.

2 Ἀναστασιάδου § 331 σημ. 5. Ἡ γενικότης τῆς διατάξεως ταύτης εἶνε ἀμφισβητήσιμος.

Ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀφίξεως τῶν ἐγγράφων ἀφίκετο καὶ τὸ ἐμπόρευμα, δικαιοῦται ὁ ἀγοραστής νὰ ζητήσῃ ὅπως ἐπισκεφθῇ τοῦτο πρὶν ἢ παραλάβῃ τὰ ἔγγραφα, ἵνα ἐξακριβώσῃ ἐὰν τοῦτο εἶνε σύμφωνον πρὸς τὴν σύμβασιν; Λογικὸν φαίνεται νὰ παραδεχθῇ τις, ὅτι ὄντως ἔχει τοιοῦτον δικαίωμα ὁ ἀγοραστής ¹, ἀλλ' ὅταν ἀποδεχόμεθα, ὅτι ἡ ἀγοραπωλησία τσὶφ εἶνε ἀγοραπωλησία ἐγγράφων κανονικῶν, ἀντιλαμβάνεται τις εὐκόλως, ὅτι ὁ ἀγοραστής εἶνε ὑπόχρεως νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα, ἢ ν' ἀποδεχθῇ τὴν συναλλαγματικὴν, ἅμα τῇ ἐμφανίσῃ τῶν ἐγγράφων, ἐφόσον ἡ ἐγχείρισίς των παρέχει εἰς τὸν ἀγοραστήν τὴν ἀσφάλειαν περὶ τῆς ἐκπληρώσεως ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεων του, χωρὶς νὰ δύναται ν' ἀξιόσῃ προηγουμένως ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸ ἐμπόρευμα, ἵνα ἐξακριβώσῃ τὸ σύμφωνον αὐτοῦ πρὸς τὸ συμφωνηθέν ². Τὸ δικαίωμα ἄλλως τοῦτο τῆς ἐπισκέψεως τοῦ ἐμπορεύματος πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ποιότητος αὐτοῦ παρέχει μόνον ἡ φορτωτικὴ, διότι ὁ πλοίαρχος δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐπίσκεψιν καὶ τὴνπραγματογνωμοσύνην, εἰ μὴ εἰς τὸν κάτοχον τῆς φορτωτικῆς, συνεπῶς ὁ ἀγοραστής θὰ ὑποχρεωθῇ νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα ἢ ν' ἀποδεχθῇ τὴν συναλλαγματικὴν ἵνα ἐπισκεφθῇ τὸ ἐμπόρευμα.

Ἐὰν ὁ ἀγοραστής δὲν δικαιοῦται ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸ ἐμπόρευμα ἐὰν τοῦτο ἀφίχθῃ συγχρόνως μετὰ τῶν ἐγγράφων, πολὺ περισσότερον δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος ἰσχυριζόμενος, ὅτι τὸ ἐμπόρευμα δὲν ἀφίχθῃ ἔτι. Ὁ ἀγοραστής ἔχει ὑποχρέωσιν ὅπως ἅμα

1 Rolte σελ. 109. Gaubert σελ. 368.

2 Cremmieu σελ. 168. Codret σελ. 102. Marais § 112. Holländer σελ. 33. Staub's § 372 anm 46. Tribunal de commerce d'Anvers 16 Décembre 1924. Dor 10, 141.

τῇ ἐμφανίσει τῶν ἐγγράφων παραλάβῃ ταῦτα καταβάλλων τὸ τίμημα· ἢ ἄρνησις τῆς ἀμέσου παραλαβῆς παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς τὸν πωλητὴν νὰ θεωρήσῃ, ὅτι ὁ ἀγοραστής ἀρνεῖται τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων του, καὶ νὰ διαθέσῃ ἄλλως τὸ ἐμπόρευμα, καὶ ν' ἀξιώσῃ καὶ ἀποζημιώσιν παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ἐὰν συντρέχῃ τοιαύτη περίπτωσις.

Ὁ ἀγοραστής συνήθως ἐν τῇ συμβάσει καθορίζει τὸ δικαίωμά του, ὅπως πληρώσῃ ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ ἐμπορεύματος. Τοῦτο γίνεται διὰ τοῦ ὅρου πληρωμὴ ἔναντι ἐγγράφων ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ ἐμπορεύματος εἰς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ¹. Διὰ τοῦ ὅρου τούτου παρέχεται εἰς μὲν τὸν ἀγοραστὴν τὸ δικαίωμα ν' ἀρνηθῇ τὴ πληρωμὴν πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ ἐμπορεύματος, εἰς δὲ τὸν πωλητὴν γεννᾶται ἡ ὑποχρέωσις νὰ μὴ ἀξιώσῃ τὸ τίμημα πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ ἐμπορεύματος². Βεβαιωθείσης τῆς ἀπωλείας τοῦ ἐμπορεύματος ὁ ἀγοραστής ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδείξῃ, ὅτι τὸ ἐμπόρευμα δὲν ἦτο σύμφωνον πρὸς τὴν σύμβασιν.

Ἐὰν καίτοι τὰ παραληφθέντα ἔγγραφα ἐβεβαίουν τὸ σύμφωνον τῶν ἀφιχθέντων ἐμπορευμάτων, ἀποδειχθῇ μετὰ τὴν ἀφίξιν τῶν ἐμπορευμάτων, ὅτι ταῦτα δὲν εἶνε σύμφωνα, ἔχει δικαίωμα ὁ ἀγοραστής νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ πωλητοῦ, ἀξιῶν πᾶσαν ζημίαν, ἣν ὑπέστη ἐκ τῆς ἀποστολῆς διαφόρου ἐμπορεύματος, δύναται δὲ ν' ἀρνηθῇ καὶ αὐτὴν τὴν παραλαβὴν τῶν ἐμπορευμάτων. Ἡ παραλαβὴ τῶν ἐγγράφων δὲν ἀποτελεῖ καὶ παραδοχὴν τοῦ ἐμπορεύματος. Τὰ ἔγγραφα δὲν δίδουν εἰς τὸν ἀγορα-

¹ Kasse gegen Dokumente zahlbar bei Ankunft im Bestimmungshafen, paiement contre documents à l'arrivée de la marchandise.

² Staub's 382 anm 49a. Codret 107. Rolte 114.

στην παρὰ μίαν τυπικὴν ἀσφάλειαν περὶ τῆς καλῆς ἐκτελέσεως παρὰ τοῦ πωλητοῦ τῶν ὑποχρεώσεων του. Δὲν πρέπει τις λοιπὸν νὰ συγχέῃ τὴν ἐπαλήθευσίν των μὲ ἐκείνην ἢ ὁποία θὰ λάβῃ χώραν μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ ἐμπορεύματος, διὰ νὰ καθορίσῃ ἐὰν τὸ ἀφικθὲν ἐμπόρευμα εἶνε τοῦ βάρους καὶ τῆς συμφωνηθείσης ποιότητος ¹.

Διὰ τῆς πληρωμῆς τῶν φορτωτικῶν ὁ ἀγοραστής ἀποκτᾷ καὶ τὴν κυριότητα ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων. Μέχρι τῆς πληρωμῆς τῶν φορτωτικῶν φέρει μὲν τοὺς κινδύνους ὁ ἀγοραστής, ἀλλὰ δὲν ἔχει καὶ τὴν κυριότητα, αὕτη ἀποκτᾶται διὰ τῆς πληρωμῆς τῶν φορτωτικῶν. Δὲν εἶνε ἀπαραίτητον ἵνα ὁ κίνδυνος μεταβιβασθῇ, ὅπως μεταβιβασθῇ καὶ ἡ κυριότης. Ὑπεστηρίχθη ² ὅτι ἡ κυριότης δὲν μεταβιβάζεται κατὰ τὴν πληρωμὴν καὶ λῆψιν τῶν ἐγγράφων, ἀλλὰ τὴν στιγμὴν τῆς φορτώσεως, καὶ ἀφ' ἧς τὸ ἐμπόρευμα εἰδικεύθη. Τοῦτο δὲν εἶναι ὀρθόν. Παραδεχόμενοι τὴν τοιαύτην γνώμην δέον νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι δὲν δύναται ὁ πωλητὴς νὰ διαθέσῃ τὸ ἐμπόρευμα, ἀλλὰ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πῶς θὰ προεξοφλήσῃ τὸ τίμημα παρὰ τινι Τραπεζῇ; Ἡ Τράπεζα ἀπαιτεῖ νὰ λάβῃ ἐνέχυρον ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων, ἵνα χορηγήσῃ προκαταβολὴν ἐναντι τοῦ τιμήματος, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν θὰ δύναται νὰ γίνῃ ὅταν ὁ πωλητὴς ἀπεξενώθῃ τῆς κυριότητος. Ὁρθότερον λοιπὸν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ὁ ἀγοραστής γίνεται κύριος διὰ τῆς πληρωμῆς ³, ἥτις ἄλλως τε λύσις εἶνε σύμφωνος πρὸς τὰς παρ' ἡμῖν διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ⁴.

1 Ἐμποροδικεῖον Ἀμβέρσης 1 Ἰουνίου 1923 Θέμ. ΑΕ'. σ. 157. Cour de cassation du Royaume 11 juillet 1925, Dor 14, 493.

2 Ripert § 1899 καὶ 1903.

3 Cour d'appel de Paris 29 Décembre 1921, Recueil de la Gazette des Tribunaux IV σελ. 142.

4 N. 19 (D. 18. 1) Νο 5 § 18 (D. 14. 4) ὅρα Ν. Δημητρακοπούλου

Ἀνωτέρω ὁμιλοῦντες περὶ τῶν κινδύνων τῶν ἐμπορευσμάτων εἵπομεν ὅτι οὗτοι ἀφορῶσι τὸν ἀγοραστήν· τοῦτ' αὐτὸ θὰ εἴπωμεν προκειμένου καὶ περὶ τῶν ἐγγράφων, ἅτινα δύνανται ν' ἀπολεσθῶσιν ἐν τῷ ταχυδρομείῳ, νὰ κλαπῶσι κ. τ. λ. ; Μᾶλλον πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι οἱ κίνδυνοι τῆς ἀπωλείας τῶν ἐγγράφων ἀφορῶσι τὸν πωλητήν, καὶ συνεπῶς ἀπαλλάσσεται οὗτος πάσης ὑποχρεώσεως ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀλλὰ δὲν δύναται ν' ἀξιόση καὶ πληρωμὴν. Αὐτὴ ἡ λύσις προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι ὁ πωλητὴς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παραδώσῃ ἔγγραφα. Αὐτὴ ἡ ὑποχρέωσις δὲν ὑφίσταται μόνον ἐν τῷ συμφέροντι τοῦ πωλητοῦ, ὅστις ἐκ τούτου ἔχει τὴν εὐχέριαν πληρωμὴν πρὸ τῆς ἀφίξεως τῶν ἐμπορευμάτων νὰ ἐπιτύχῃ, εἶνε οὐσιώδης καὶ διὰ τὸν ἀγοραστήν, ὅστις πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ ἐμπορεύματος διὰ τῆς ἀποκτήσεως τῶν ἐγγράφων δύναται νὰ διαθέσῃ τὸ ἐμπόρευμα. Ἐπίσης διατρέχει ὁ ἀγοραστὴς τὸν κίνδυνον, διότι ἡ συνήθης εἰς διαταγὴν ὠπισθογραφημένη φορτωτικὴ εἰς χεῖρας τρίτου δύναται νὰ περιέλθῃ καὶ ὁ πλοίαρχος εἰς αὐτὸν τὸν τρίτον τὰ ἐμπορεύματα νὰ παραδώσῃ.

Ἐὰν τὰ παρὰ τοῦ πωλητοῦ ἐμφανιζόμενα ἔγγραφα εἶνε ἐλλειπῇ, τότε πρέπει νὰ διακρίνωμεν διὰ τὰ ἐκ τούτου γεννώμενα εἰς τὸν ἀγοραστήν δικαιώματα, ἐὰν ὑπάρχῃ ἐλαττωματικότης τῶν ἐγγράφων ἢ ἀσυμφωνία πρὸς τὰ ἐν τῇ συμβάσει καθορισθέντα.

Σημειῶ τὰ ἔγγραφα ὡς ἐλαττωματικὰ ἐὰν π. χ. τὸ ἀσφαλιστήριο ἐλλείπῃ ἢ τὸ ἀσφαλιστήριο δὲν καλύπτῃ ὅλους τοὺς κινδύνους, ἢ ὅταν δὲν προσφέρονται εἰς τὸν

μελέτην, πρὸ τῆς καταβολῆς ἢ πιστώσεως τοῦ τιμήματος δὲν χρησιδεσπόζει ὁ ἀγοραστὴς (Νομικαὶ ἐνασχολήσεις σελ. 54), δεχομένου ὅτι δὲν ἰσχύουν πλέον αἱ διατάξεις αὗται τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου.

ἀγοραστήν ὅλα τὰ ἀντίγραφα τῆς φορτωτικῆς. Ὁ ἀγοραστής δὲν ἔχει ἀνάγκην τοιαῦτα ἐλλιπῇ ἔγγραφα ν' ἀποδεχθῇ καὶ διὰ τῆς ἀρνήσεως τῆς παραλαβῆς αὐτῶν δὲν καθίσταται ὑπερήμερος. Τοῦναντίον μάλιστα δύναται νὰ καταστήσῃ ὑπερήμερον τὸν πωλητὴν διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν τῶν ὑποχρεώσεων του, καὶ τάσσων προθεσμίαν πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῶν ν' ἀποσιτῇ μετὰ τὴν παρέλευσιν αὐτῆς.

Ὅχι σύμφωνα πρὸς τὴν σύμβασιν εἶνε τὰ ἔγγραφα, εἰὰν π.χ. ἐξ αὐτῶν προκύπτῃ ὅτι τὰ ἐμπορεύματα δὲν ἐφορτώθησαν ἐντὸς τῆς ὀρισθείσης ἐν τῇ συμβάσει προθεσμίας, ὅταν ἐκ τοῦ τιμολογίου προκύπτῃ ὅτι ποσότης διάφορος τῆς συμφωνηθείσης ἐφορτώθη. Περὶ τῶν συνεπειῶν ἃς συνεπάγονται αἱ ὡς ἄνω ἐλλείψεις ὠμιλήσαμεν ἄνωτέρω, ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ πωλητοῦ.

ΤΕΛΟΣ

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Σελ. 5 στιχ. 22 ἀντὶ cif γράφε Cif

» » 23 » 98 » 89

σελ. 24 » 26 γράφε scapel R. d. P. F. M. I p. 17

σελ. 26 στιχ. 23 ἀντὶ ἡ ἀπώλεια γράφε ἀπώλεια

σελ. 57 στιχ. 26 διαγράφεται τὸ O

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ.
I Ἀρχὴ καὶ Ἔννοια	7
II Τόπος Ἐκτελέσεως	13
III Κίνδυνοι	17
IV Ὑποχρεώσεις τοῦ πωλητοῦ	31
Γενικά	33
Φόρτωσις	43
Ἀσφάλις	48
Ποιότης	53
V Ὑποχρεώσεις τοῦ ἀγοραστοῦ	53
Γενικά	56
Τρόπος πληρωμῆς.	

